

Závěrečná zpráva o realizaci díla:

Ověření on-farm položek na genofondových plochách

dle smlouvy o dílo: 245-2018-17230 uzavřené dne: 8.6.2018

mezi Objednatelem:

Česká republika - Ministerstvo zemědělství

Se sídlem: Těšnov 17, 110 00 Praha 1

IČO: 00020478 DIČ: CZ00020478

Zastoupená: Ing. Jan Gallas, ředitel odboru environmentálního a ekologického zemědělství

Zástupce ve věcech technických Mgr. Iva Křížková , Ph.D.

a

Zhotovitelem:

Zahradnická fakulta, Valtická 337, 691 44 Lednice, Česká republika

IČ: 62156489 DIČ: CZ62156489

Zastoupená: prof. Ing. Robert Pokluda, Ph.D., děkan Zahradnické fakulty

Zástupce ve věcech technických: Ing. Tomáš Nečas, Ph.D.

Zpracovali: Martin Lípa, Tomáš Nečas, Vojtěch Řezníček a Samuel Magnús

Text není-li uvedeno jinak: Ing. Martin Lípa

Autoři pomologických popisů a fotografií jsou výslovně uvedeni u jednotlivých popisů a fotografií

Považuji za svou velmi milou povinnost poděkovat všem, kdo za laskavé podpory Ministerstva zemědělství České republiky přispěli k zachování genetické diversity a k záchraně cenného dědictví - odkazu mnoha předcházejících zemědělských generací. Bez spolupráce s desítkami dobrovolných spolupracovníků po celé České republice by toto dílo nemohlo být realizováno v předkládaném rozsahu.

Děkuji všem

Obsah

Účel.....	4
Technický přehled zadání díla dle smlouvy - genofondové plochy:.....	4
Technický přehled zadání díla dle smlouvy - odrůdy:.....	4
Popisy genofondových ploch	5
Název genofondové plochy: Alej u Boru.....	5
Název genofondové plochy: Dalovice	6
Název genofondové plochy: Hlupice	7
Název genofondové plochy: Klíčov 2 - meruňky	8
Název genofondové plochy: Alej ve Stráni	9
Název genofondové plochy: Jetřichovice nový sad	10
Název genofondové plochy: Jetřichovice starý sad.....	11
Název genofondové plochy: Skanzen Krňovice	12
Inventarizace odrůd úvod.....	13
Jabloně.....	14
1. Sudetská reneta.....	15
2. Míšeňské	16
3. Grávštýnské.....	17
4. Jeptiška	18
5. Malinové Holovouské.....	19
6. Přeloučský šišák	20
7. Matčino - původní typ	22
8. Strýmka	26
9. Jadernička moravská.....	28
10. Chodské	29
11. Hetlina	30
13. Cikánka.....	31
14. Chebský zelenáč	33
15. Meklenburské královské	38
16. Větrné ploché.....	40
17. Žďárská reneta	43
Sumarizace - jabloně:.....	45
Hrušně.....	47
1. Ananaska česká	48
2. Krvavka veliká.....	51
3. Krvavka moravská	55
3. Kozačka bečovská.....	55
4. Zelinka chlumecká	58
5. Libovická máslovka (syn. Libochovická máslovka).....	60

6. Muškateľka šedá.....	63
7. Jakubka česká.....	64
8. Solanka.....	67
8. Kačenka.....	67
9. Koporečka.....	69
10. Říhova bezjaderka.....	70
11. Děkanka letní (Runde mundnetzbirne).....	73
11. Venuše = Čáslavka pravá = Plutzerbirne, Bon Chretien d'automme, Sommerapotehkerbirne.....	73
12. Limetka.....	76
13. Bečovská děkanka.....	79
14. Muškateľka ze Stráně.....	82
15. Oranžová zimní.....	85
16. Valečská děkanka.....	88
Sumarizace - hrušně.....	91
Meruňky.....	93
1. Znojemská syn. Ananasová velká.....	94
2. Bílé bláto.....	95
3. Růžová raná.....	95
4. Náchodský zázrak.....	96
5. Bredská syn. Holandská.....	97
6. Paviot.....	99
7. Velkopavlovická.....	100
8. Maďarská.....	103
9. Rakovského.....	106
10. Sabinovská.....	108
11. Ananasová.....	109
12. Holubova.....	113
13. Macanda.....	115
Oskeruše.....	117
1. Radobýl.....	118
2. Nezly.....	120
3. Vendula.....	122
Seznam citovaných zdrojů.....	124

Účel

Účelem tohoto díla je odborné posouzení odrůd ovocných stromů na vytipovaných lokalitách v ČR pro zařazení do informačního systému Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agrobiodiverzity (dále jen „NP GZR“) GRIN Czech, a to jako položky genetických zdrojů rostlin uchovávané metodou on-farm konzervace.

Technický přehled zadání díla dle smlouvy - genofondové plochy:

Celkem mělo být provedeno zhodnocení ovocných stromů v rozsahu 98 - 147 jedinců, příslušejících k 49 vybraným odrůdám jabloní, hrušní, meruněk a oskeruší na sedmi genofondových plochách podle Přílohy č . 1 smlouvy.

Dle přílohy 1 se jednalo se o následující plochy:

1. Bor
2. Dalovice
3. Hlupice
4. Klíčov
5. Stráň
6. Jetřichovice
7. Krňovice

Pro každou genofondovou plochu bude provedena následující charakteristika lokality:

- název genofondové plochy
- jméno osoby správce, vč. adresy a kontaktů
- název obce, na jejímž území se genofondová plocha nachází
- celková kapacita pozic
- výměra plochy
- půdotvorné horniny
- klimatická charakteristika (oblast, podoblast)

Technický přehled zadání díla dle smlouvy - odrůdy:

*Seznam odrůd dle přílohy 2 je uveden pro každý ovocný druh v úvodu výsledků pro příslušný druh.

Bude proveden popis odrůdy nebo genotypu a verifikace pomologické determinace. Pro upřesnění determinace budou v indikovaných případech provedeny laboratorní analýzy, jako je srovnání genetických profilů nebo pomologické analýzy.

Pro každý strom bude vypracována charakteristika dle specifikace v Příloze č . 2 smlouvy v tomto rozsahu:

Pozice stromu:

- číslo pozice a souřadnice zeměpisné polohy stromu.

Botanická charakteristika stromu:

- rod, druh, (podruh, pokud je to relevantní),
- nižší botanická kategorie: odrůda (klon, genotyp) (typ GZ: krajová, stará šlechtěná, pokročilá šlechtěná)
- výrok pomologa 1) (verifikace odrůdy, určení odrůdy),
- výrok pomologa 2) (verifikace odrůdy, určení odrůdy),
- další charakteristiky (výsledky analýz související s verifikací).

Další údaje:

- je/není v národní kolekci (pokud ano, uvést ECN),
- původní zdroj odrůdy (klonu, genotypu) (např. odkazem na GPS souřadnice matečného stromu, názvem školky, atd., nebo označit jako původní),
- rok výsadby,
- stav plodnosti,
- zdravotní stav (zaznamenané choroby a škůdci).

Popisy genofondových ploch

Název genofondové plochy: Alej u Boru

Jméno a příjmení správce: Ing. Martin Lípa

E-mail správce: ec.meluzina@volny.cz

Telefon správce: 777086620

Plochu spravuje: EC Meluzína RCAB, Brigádnická 710/2, 363 01 Ostrov

Celkový počet pozic: 88

Celková výměra v m²: 9120

Poloha vchodu: N50.27047 E12.94112

Nejvyšší bod plochy: 450 **Nejnižší bod plochy:** 450

Krátký popis sbírky: Registrovaný významný krajinný prvek se sbírkou odrůd hrušní a jabloní Karlovarského kraje vč. mapových nálezů

Geologický podklad: pleistocenní svahoviny promíšené s tufy a tufity

Klimatický region: mírně teplý, mírně vlhký

Suma teplot nad 10 °C: 2200 - 2500

Průměrná roční teplota °C: 7 – 8

Průměrný roční úhrn srážek v mm: 550 – 650 (700)

Pravděpodobnost suchých vegetačních období: 15 - 30

Hlavní půdní jednotka: Kambizemě modální eubazické, kambizemě modální eutrofní na bazických a ultrabazických horninách a jejich tufech, převážně středně těžké, bez skeletu až středně skeletovité, s příznivými vlhkostními poměry, středně hluboké

Sklonitost plochy: Mírný svah

Expozice plochy: všesměrná

Skeletovitost půdy: Slabě skeletovité s celkovým obsahem skeletu do 25 %

Hloubka půdy: 30 - 60 cm - Půda středně hluboká

Blízké větší město: Ostrov **Kraj:** Karlovarský

Název genofondové plochy: Dalovice

Jméno a příjmení správce: Ing. Martin Lípa

E-mail správce: ec.meluzina@volny.cz

Telefon správce: 777086620

Plochu spravuje: EC Meluzína RCAB, Brigádnická 710/2, 363 01 Ostrov

Celkový počet pozic: 94

Celková výměra v m²: 21054

Poloha vchodu: N50.24820 E12.89101

Nejvyšší bod plochy: 410 **Nejnižší bod plochy:** 390

Krátký popis sbírky: Odrůdy vhodné pro Karlovarský kraj, vč. mapových nálezů, vybavena QR kódy pro přístup do Archivu starých odrůd na www.stareodrudy.cz/

Geologický podklad: jílovité sedimenty limnického terciéru, těžké s nepříznivými fyzikálními vlastnostmi

Klimatický region: mírně teplý, mírně vlhký

Suma teplot nad 10 °C: 2200 - 2500

Průměrná roční teplota °C: 7 – 8

Průměrný roční úhrn srážek v mm: 550 – 650 (700)

Pravděpodobnost suchých vegetačních období: 15 - 30

Hlavní půdní jednotka: Pseudogleje pelické planické, kambizemě oglejené na těžších sedimentech limnického terciéru (sladkovodní svrchnokřídové a terciární uloženiny), středně těžké až těžké, pouze ojediněle středně skeletovité, málo vodopropustné, periodicky zamokřené

Sklonitost plochy: Mírný svah

Expozice plochy: všesměrná

Skeletovitost půdy: Slabě skeletovité s celkovým obsahem skeletu do 25 %

Hloubka půdy: 30 - 60 cm - Půda středně hluboká

Blízké větší město: Karlovy Vary **Kraj:** Karlovarský

Název genofondové plochy: Hlupice

Jméno a příjmení správce: Ing. Martin Lípa

E-mail správce: ec.meluzina@volny.cz

Telefon správce: 777086620

Plochu spravuje: EC Meluzína RCAB, Brigádnická 710/2, 363 01 Ostrov

Celkový počet pozic: 73

Celková výměra v m²: 4644

Poloha vchodu: N50.61956 E14.21596

Nejvyšší bod plochy: 470 **Nejnižší bod plochy:** 430

Krátký popis sbírky: sbírka odrůd hrušní Českého středohoří, vybavena QR kódy pro přístup do Archivu starých odrůd na www.stareodrudy.cz/

Geologický podklad: kvartérní deluviální hlinitopísčité až kamenité sedimenty s bloky třetihorních vulkanitů zvláště čediče a znělce

Klimatický region: mírně teplý, mírně vlhký

Suma teplot nad 10 °C: 2200 - 2500

Průměrná roční teplota °C: 7 – 8

Průměrný roční úhrn srážek v mm: 550 – 650 (700)

Pravděpodobnost suchých vegetačních období: 15 - 30

Hlavní půdní jednotka: Hnědozemě modální, kambizemě modální a kambizemě luvické, všechny včetně slabě oglejených forem na svahových (polygenetických) hlínách, středně těžké s těžkou spodinou, až středně skeletovité, vododržné, ve spodině s místním převlhčením

Sklonitost plochy: Mírný svah

Expozice plochy: jihovýchodní

Skeletovitost půdy: Středně skeletovité s celkovým obsahem skeletu do 50 %

Hloubka půdy: 60 cm - Půda hluboká

Blízké větší město: Litoměřice **Kraj:** Ústecký

Název genofondové plochy: Klíčov 2 - meruňky

Jméno a příjmení správce: Ing. Jiří Rom

E-mail správce: Jiri.Rom@cityofprague.cz

Telefon správce: 236005820

Plochu spravuje: Magistrát hlavního města Prahy, Jungmanova 35, 110 00 Praha 1

Celkový počet pozic: 160

Celková výměra v m²: 1746

Poloha vchodu: N50.11396 E14.52214

Nejvyšší bod plochy: 250 **Nejnižší bod plochy:** 230

Krátký popis sbírky: Registrovaný významný krajinný prvek se sbírkou odrůd hrušní a jabloní Karlovarského kraje vč. mapových nálezů

Geologický podklad: ordovických prachovce zahořanského souvrství převrstvené pleistocenními sprašemi

Klimatický region: teplý, mírně suchý

Suma teplot nad 10 °C: 2600 - 2800

Průměrná roční teplota °C: 8 – 9

Průměrný roční úhrn srážek v mm: 500 – 600

Pravděpodobnost suchých vegetačních období: 20 - 30

Hlavní půdní jednotka: Kambizemě eubazické až mezobazické na svahovinách sedimentárních hornin, středně těžké i lehčí, až středně skeletovité, vláhově příznivé až sušší

Sklonitost plochy: Mírný svah

Expozice plochy: jihovýchodní

Skeletovitost půdy: Slabě skeletovité s celkovým obsahem skeletu do 25 %

Hloubka půdy: nad 60 cm - Půda hluboká

Blízké větší město: Praha **Kraj:** Hlavní město Praha

Název genofondové plochy: Alej ve Stráni

Jméno a příjmení správce: Ing. Martin Lípa

E-mail správce: ec.meluzina@volny.cz

Telefon správce: 777086620

Plochu spravuje: EC Meluzína RCAB, Brigádnická 710/2, 363 01 Ostrov

Celkový počet pozic: 40

Celková výměra v m²: 2169

Poloha vchodu: N50.26858 E12.95687

Nejvyšší bod plochy: 480 **Nejnižší bod plochy:** 465

Krátký popis sbírky: registrovaný významný krajinný prvek se sbírkou hrušní Karlovarského kraje vč. odrůd průzkumného a místního sortimentu

Geologický podklad: terciér - pyroklastika krušnohorsko oharecké zóny - tufy a tufity hraničních vrstev

Klimatický region: mírně teplý, mírně vlhký

Suma teplot nad 10 °C: 2200 - 2500

Průměrná roční teplota °C: 7 – 8

Průměrný roční úhrn srážek v mm: 550 – 650 (700)

Pravděpodobnost suchých vegetačních období: 15 - 30

Hlavní půdní jednotka: Pseudogleje modální, pseudogleje luvické, kambizemě oglejené na svahových (polygenetických) hlínách, středně těžké, ve spodině těžší až středně skeletovité, se sklonem k dočasnému zamokření

Sklonitost plochy: Mírný svah

Expozice plochy: všesměrná

Skeletovitost půdy: Slabě skeletovité s celkovým obsahem skeletu do 25 %

Hloubka půdy: 60 cm - Půda hluboká

Blízké větší město: Karlovy Vary **Kraj:** Karlovarský

Název genofondové plochy: Jetřichovice nový sad

Jméno a příjmení správce: Ing. Karel Kříž

E-mail správce: vlasim@csop.cz

Telefon správce: 317845169

Plochu spravuje: ZO ČSOP Vlašim, Pláteníkova 264, 258 01 Vlašim

Celkový počet pozic: 348

Celková výměra v m²: 39437

Poloha vchodu: N49.54886 E14.52951

Nejvyšší bod plochy: 510 **Nejnižší bod plochy:** 480

Krátký popis sbírky: sbírka odrůd MAS Čertovo Břemeno, v sadu probíhá celoroční pastva ovcí - vstup bez doprovodu není vhodný

Geologický podklad: amfibol-biotitické granodiority až diority, porfyrické

Klimatický region: mírně teplý, vlhký

Suma teplot nad 10 °C: 2200 - 2400

Průměrná roční teplota °C: 6 – 7

Průměrný roční úhrn srážek v mm: 650 – 750

Pravděpodobnost suchých vegetačních období: 5 až 15

Hlavní půdní jednotka: Kambizemě litické, kambizemě modální, kambizemě rankerové a rankery modální na pevných substrátech bez rozlišení, v podorničí od 30 cm silně skeletovité nebo s pevnou horninou, slabě až středně skeletovité, v ornici středně těžké lehčí až lehké, převážně výsušné, závislé na srážkách

Sklonitost plochy: Střední svah

Expozice plochy: východ nebo západ

Skeletovitost půdy: Středně skeletovité s celkovým obsahem skeletu do 50 %

Hloubka půdy: 30 cm – Půda mělká

Blízké větší město: Sedlčany **Kraj:** Středočeský

Název genofondové plochy: Jetřichovice starý sad

Jméno a příjmení správce: Ing. Karel Kříž

E-mail správce: vlasim@csop.cz

Telefon správce: 317845169

Plochu spravuje: ZO ČSOP Vlašim, Pláteníkova 264, 258 01 Vlašim

Celkový počet pozic: 323

Celková výměra v m²: 37173

Poloha vchodu: N49.55038 E14.52986

Nejvyšší bod plochy: 480

Nejnižší bod plochy: 460

Krátký popis sbírky: sbírka odrůd vhodných pro vyšší ovocnářské polohy, v sadu probíhá celoroční pastva ovcí - vstup bez doprovodu není vhodný

Geologický podklad: amfibol-biotitické granodiority až diority, porfyrické

Klimatický region: mírně teplý, vlhký

Suma teplot nad 10 °C: 2200 - 2400

Průměrná roční teplota °C: 6 – 7

Průměrný roční úhrn srážek v mm: 650 – 750

Pravděpodobnost suchých vegetačních období: 5 až 15

Hlavní půdní jednotka: Kambizemě modální eubazické až mezobazické na hrubých zvětralinách, propustných, minerálně chudých substrátech, žulách, syenitech, granodioritech, méně ortorulách, středně těžké lehčí s vyšším obsahem humusu, vláhově příznivější ve vlhčím klimatu

Sklonitost plochy: Střední svah

Expozice plochy: východ nebo západ

Skeletovitost půdy: Středně skeletovité s celkovým obsahem skeletu do 50 %

Hloubka půdy: 30 - 60 cm - Půda středně hluboká

Blízké větší město: Sedlčany **Kraj:** Středočeský

Název genofondové plochy: Skanzen Krňovice

Jméno a příjmení správce: Irena Zárubová

E-mail správce: csop@krnovice.cz

Telefon správce: 495 591 633

Plochu spravuje: ZO ČSOP Orlice, Lhotecká 179, 500 09 Hradec Králové

Celkový počet pozic: 129

Celková výměra v m²: 33518

Poloha vchodu: N50.19089 E15.98198

Nejvyšší bod plochy: 240 **Nejnižší bod plochy:** 240

Krátký popis sbírky: obecná sbírka všech ovocných druhů bez specializace

Geologický podklad: fluviální sedimenty svrchního a středního pleistocénu, podklad - křemenné pískovce, jemnozrné jílovité pískovce až prachovce

Klimatický region: teplý, mírně vlhký

Suma teplot nad 10 °C: 2500 - 2800

Průměrná roční teplota °C: (7) 8 – 9

Průměrný roční úhrn srážek v mm: 550 – 650 (700)

Pravděpodobnost suchých vegetačních období: 10 až 20

Hlavní půdní jednotka: Půdy arenického subtypu, regozemě, pararendziny, kambizemě, popřípadě i fluvizemě na lehkých, nevododržných, silně vysušných substrátech

Sklonitost plochy: Mírný svah

Expozice plochy: všesměrná

Skeletovitost půdy: Bezskeletovité s celkovým obsahem skeletu do 10 %

Hloubka půdy: 60 cm - Půda hluboká

Blízké větší město: Třebechovice pod Orebem **Kraj:** Královéhradecký

Inventarizace odrůd úvod

Na inventarizaci odrůd se v období červen - říjen 2018 podíleli následující osoby (řazeno abecedně):

Ing. David Beneš
Ing. Stanislav Boček, Ph.D.
Ing. Zdeněk Buzek
Ing. Ondřej Dovala
Ing. Zdena Koberová
Ing. Miloslav Láska
Ing. Martin Lípa
Ing. Samuel Magnús
Ing. Tomáš Nečas, Ph.D.
Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.

Ve všech genofondových plochách bylo vyšetřeno celkem 1260 pozic s následujícími výsledky:

- broskvoň: 6 pozic
- dřín: 2 pozice
- hrušeň: 216 pozic
- hruškojeřáb: 1 pozice
- jabloň: 667 pozic
- jeřáb obecný: 1 pozice
- jeřáb oskeruše: 1 pozice
- líska: 1 pozice
- meruňka: 80 pozic
- mišpule: 2 pozice
- myrobalán (plodové odrůdy): 3 pozice
- slivoň: 48 pozic
- třešeň: 75 pozic
- višeň: 8 pozic
- neovocné dřeviny: 7 pozic
- neobsazeno: 142 pozic

Jabloně

Dle smluvního zadání (viz příloha 1 smlouvy) se v rámci druhu jabloň domácí (*Malus domestica*) práce soustředilo na nalezení následujících odrůd:

Jabloně (GRIN Czech):

- 1. Sudetská reneta**
- 2. Míšeňské**
- 3. Grávštýnské**
- 4. Jeptiška**
- 5. Malinové Holovouské**
- 6. Přeloučský šišák**
- 7. Matčino - původní typ**
- 8. Strýmka**
- 9. Jadernička moravská**
- 10. Chodské**
- 11. Hetlina**
- 12. Studničné**
- 13. Cikánka**

Jabloně (bez ECN):

- 14. Chebský zelenáč**
- 15. Meklenburské královské**
- 16. Větrné ploché**
- 17. Žďárská reneta**

1. Sudetská reneta

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: stará šlechtěná odrůda (základní křížení Ananasová reneta x Kanadská reneta, výsledný hybrid křížen Gdánským hranáčem)

- pomologický popis: Dvořák A., Vondráček J., Kohout K., Blažek J. 1976 str. 448-452

- zařazena do GRIN Czech: [10F0100883](#)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	09_13ROK	WGS84-N	WGS-84-E
2159	A_JETR_01	161	Sudetská reneta	neznámý	2005	roubováno 2014	mladý	netestováno		2018	49.547799	14.530398
2223	A_JETR_01	225	Sudetská reneta	původní	1950		plodný	Sudetská reneta	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.547230	14.529524
4703	DALOVICE	32	Sudetská reneta	Dalovice 61	2001		plodný	Sudetská reneta	Lípa, Řezníček	2018	50.248584	12.888883

Pro on-farm konzervaci navrhujeme strom na pozici 32 v genofondové ploše Dalovice.

Zdůvodnění:

Je to plodný strom kde se podařilo ověřit pravost odrůdy. Je relativně mladý (rok výsadby 2001) a dostatečně vitální.

Strom z roku 1950 na pozici 225 v Jetřichovicích je částečně napaden drtníkem, což svědčí o snížené vitalitě jedince

Strom na pozici 161 je dosud mladý a nepodařilo se ověřit pravost odrůdy

2. Míšeňské

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - krajová odrůda neznámého původu

- pomologický popis: Suchý F. 1931 str. 104-107

- zařazena do GRIN Czech: [10F0100591](#)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
2029	A_JETR_01	31	Míšeňské	Vrchotice 3 (typ Míšeňské)	2000	roubován 2013	plodný	Míšeňské	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.548528	14.530821
2095	A_JETR_01	97	Míšeňské	Vrchotice 3 (typ Míšeňské)	2000	roubován 2014	plodný	Míšeňské	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.548381	14.530208
2347	A_JETR_02	1	Míšeňské	původní	1953	x	plodný	Míšeňské	Buzek, Dovala	2018	49.548067	14.528937
4776	DALOVICE	82	Míšeňské	Tachov	1998	roubován 2000	plodný	Míšeňské	Lípa, Řezníček	2018	50.249344	12.890825

Pro on-farm konzervaci navrhujeme strom na pozici 82 v genofondové ploše Dalovice.

Zdůvodnění:

Je to plodný strom kde se podařilo ověřit pravost odrůdy a plody vykazují všechny typické pomologické znaky oproti klasickému popisu v literatuře. Je relativně mladý (rok výsadby 1998) a ve velmi dobrém stavu.

Strom z roku 1953 na pozici 225 v Jetřichovicích ve starém sadu je spíše neudržovaný s větším množstvím proschlých větví.

Stromy na pozicích na pozicích 31 a 97 v Jetřichovicích v novém sadu byly roubovány za kůru a srůst zatím neprobíhá optimálně. Není vyloučeno vylomení roubovaných částí.

3. Grávštýnské

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - krajová odrůda
- pomologický popis: Dvořák A., Vondráček J., Kohout K., Blažek J. 1976 str. 290-293
- zařazena do GRIN Czech: [10F0100299](#)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
834	HLUPICE	28	Grávštýnské	původní	asi1940	-	plodný	Grávštýnské	Lípa, Řezníček	2018	50.618702	14.217370
2043	A_JETR_01	45	Grávštýnské	x	2000	roubován 2013	mladý	netestováno	netestováno	2018	49.548650	14.529580
4671	DALOVICE	8	Grávštýnské	Boček	2012		plodný	Grávštýnské	Boček, Lípa	2018	50.248343	12.887763

Pro on-farm konzervaci navrhujeme stromy na pozicích 28 v genofondové ploše Hlupice a na pozici 8 v genofondové ploše Dalovice.
Zdůvodnění:

Strom na pozici číslo 28 v Hlupici představuje velmi zajímavý typ Grávštýnského, který je dosti plodný a poněkud atypicky vybarvený.
Strom na pozici 8 v Dalovicích je mladý s dlouhodobou perspektivou dožití. V roce 2018 přinesl první plody a bylo možno ověřit pravost odrůdy.

Strom na pozici 45 v Jetřichovicích v novém sadu v roce 2018 neplodil a nebylo možné provést kontrolu pravosti odrůdy.

Grávštýnské červené

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: pupenová mutace odrůdy Grávštýnské
- pomologický popis: J. 1937 - III. str.53-56
- není samostatně zařazena do GRIN Czech: položka [10F0100299](#) je uvedena jako grávštýnské a nejsou k dispozici informace o jaký typ Grávštýnského se jedná

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
37	BOR	37	Grávštýnské červené	Děčín Libverda	2006	-	plodný	Grávštýnské červené	Lípa	2018	50.273646	12.938939

Pro on-farm konzervaci navrhujeme strom na pozici 37 v genofondové ploše Bor.

Zdůvodnění:

Strom je mladý, vitální s dobře zapěstovanou korunou. V rámci daného souboru je to jediný strom, kde byla tato odrůda zachycena.

4. Jeptiška

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - krajová odrůda

- pomologický popis: Suchý F. 1931 str. 158-160

- zařazena do GRIN Czech: [10F0100399](#)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
67	BOR	67	Jeptiška	Hájek 6-55733352	2007	roubován na Fišerovo	plodný	Jeptiška	Lípa, Řezníček	2018	50.271505	12.940387

Pro on-farm konzervaci navrhujeme strom na pozici 67 v genofondové ploše Bor.

Zdůvodnění:

Je to plodný strom kde se podařilo ověřit pravost odrůdy a plody vykazují všechny typické pomologické znaky oproti klasickému popisu v literatuře. Je relativně mladý (rok výsadby 2007 přeroubování 2009) a ve velmi dobrém stavu.

Dále doporučujeme do dalších genofondových ploch provést výsadbu této odrůdy v počtech 1-2 ks.

5. Malinové Holovouské

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: krajová odrůda nebo stará šlechtěná s neznámými rodičovskými komponenty
- pomologický popis: Dvořák A., Vondráček J., Kohout K., Blažek J. 1976 str. 448-452
- zařazena do GRIN Czech: [10F0100532](#)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
2862	A_KRNOVICE	74	Malinové holovouské	neznámý	2004	roubován 2013	plodný	Malinové holovouské	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	50.190157	15.981461
4729	DALOVICE	45	Malinové holovouské	Děčín - Libverda	2005	r.14.4.2010	plodný	Malinové holovouské	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	50.248817	12.890392
54	KLIC_03	17_001	Malinové holovouské	Stanislav Boček	2017	x	mladý	netestováno		2018	50.113939	14.518601
55	KLIC_03	17_002	Malinové holovouské	Stanislav Boček	2017	roubován 2000	mladý	netestováno		2018	50.113901	14.518378

Pro on-farm konzervaci navrhujeme strom na pozici 74 v Krňovicích a na pozici 45 v genofondové ploše Dalovice.

Zdůvodnění:

Oba stromy jsou plodné a podařilo se ověřit pravost odrůdy. Zvláště u stromu v Dalovicích plody vykazují všechny typické pomologické znaky oproti klasickému popisu v literatuře.

Plody v Krňovicích nebyly zcela typické ale velký vliv mělo na jejich vzhled a vnitřní vlastnosti velké sucho roku 2018, které se v Krňovicích projevilo výrazněji než v Dalovicích.

Oba stromy jsou relativně mladé (rok výsadby 2004-2005) a ve velmi dobrém stavu.

Strom na Klíčově jsou dosud mladé a neplodné. V roce 2018 se tak nepodařilo provést kontrolu pravosti odrůdy.

6. Přeloučský šišák

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: odrůda krajová

- pomologický popis: **v české literatuře není dosud popsána**

- zařazena do GRIN Czech: [10F0100711](#)

Odrůda nebyla nalezena na žádné pozici vyšetřovaných genofondových ploch. Doporučujeme zařadit v počtu 2 ks nejméně do genofondové plochy Krňovice, která je geograficky nejbližší oblasti, kde byla odrůda zachycena. V rámci realizace díla byl proveden pomologický popis a fotodokumentace plodů. V příštích letech doporučujeme pokračovat v popisu a dokumentaci odrůdy, zvláště na vyhodnocení optimální konzumní zralosti (je možné, že hodnocení bylo ovlivněno nezralostí plodů).

PŘELOUČSKÝ ŠIŠÁK (27. 9. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Plody: střední velikosti, válcovitě zužujícího tvaru, nejširší ve spodní třetině. Oblast plodu bývá narušena mírně vystouplými žebry, které končí v oblasti kalichu, velmi často představují kalvilovitý tvar.

Slupka: je pololesklá, převážně zelená, je kryta hnědočervení. Spodní polovina plodu je kryta celoplošným výrazným žíháním. Horní část plodu okolo kališní jamky bývá tmavě zeleně zbarvená. Souvislá červeň se vyskytuje u plodů ze slunečně exponovaných stanovišť.

Slupka u zralých plodů získává oranžově červené zbarvení.

Stopka: střední, dosahuje délky okolo 15 mm, je zdřevnatělá, hnědozeleně zbarvená, mírně zhrbolacená. Výrazně přesahuje jamku stopečnou, která je středně hluboká, pravidelně kroužená s vystupující rzivostí.

Kalich: uzavřený, středně hluboký na bázi prozelenalý po obvodu zhrbolacený, někdy žebrovaný. Ušty vztyčené šedě plstnaté.

Dužnina: žlutavá, tuhá, mírně nasládlá, na vzduchu nehnědnoucí.

Jádrovec: je dutoosý s jádry plně vyvinutými.

Celkové hodnocení: zajímavý je tvar plodů, kvalita dužniny je však střední a nepřesvědčivá v chuti. Nabízí se uplatnění v oblasti technologického zpracování. Doba sklizňové zralosti pozdní od 1.10. do 20.10.

Označení vzorku: PŘELOUČSKÝ ŠIŠÁK	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	58	56	59	61	56	53	64	58	52	50	56,7
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	36	32	37	33	32	41	44	40	42	40	37,7
Průměrná výška plodu (mm)	68	65	64	62	60	66	59	67	60	59	63,0
Průměrná délka stopky (mm)	15,2	10,6	18,2	17,3	15,6	18,1	12,4	15,2	13,1	17,6	15,33
Průměrná šířka stopky (mm)	2,1	2,0	1,8	2,2	2,0	2,1	2,0	2,1	1,8	2,0	2,01
Hmotnost 10 plodů (g)	105,5	107,7	132,1	108,8	111,2	119,1	120,1	118,5	112,2	102,1	113,73
Rf	9,2	10,1	9,0								9,43

PŘELOUČSKÝ ŠIŠÁK (26. 9. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

7. Matčino - původní typ

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - odrůda krajová následně rozšířená prakticky celosvětově

- pomologický popis: Kutina J. a kol. 1992 str. 42-43

- zařazena do GRIN Czech: [10F0100548](#)

- z informací ve veřejné části není zřejmé, zda je uchováván starší nebo pozdější typ odrůdy

V rámci realizace díla byla hodnocena přítomnost odrůdy v genofondových plochách a zároveň sledována přítomnost novějšího / staršího typu této odrůdy.

Všechny následující pozice jsou obsazeny novějším typem odrůdy.

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
9	BOR	9	Matčino	Děčín - Libverda	2005	-	plodný	Matčino	Lípa	2018	50.272207	12.939773
12	BOR	12	Matčino	Děčín - Libverda	2005	-	plodný	Matčino	Lípa	2018	50.272419	12.939633
2065	A_JETR_01	67	Matčino	Makov - Sedlčansko	2000	roubováno 2014	plodný	Matčino	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.548246	14.531620
2067	A_JETR_01	69	Matčino	x	2000	roubováno 2014	plodný	Matčino	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.548202	14.531835
2106	A_JETR_01	108	Matčino	x	2000	roubováno 2014	mladý	netestováno	x	x	49.548338	14.529759
2119	A_JETR_01	121	Matčino	x	2000	roubováno 2014	plodný	Matčino	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.548099	14.531039
2121	A_JETR_01	123	Matčino	x	2000	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.548044	14.531249
2122	A_JETR_01	124	Matčino	x	2000	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.548018	14.531349
2123	A_JETR_01	125	Matčino	x	2000	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.548006	14.531460
2139	A_JETR_01	141	Matčino	x	2005	roubováno 2014	plodný	Matčino	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.548217	14.529591
2222	A_JETR_01	224	Matčino	původní	1950	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.547254	14.529434
2539	A_JETR_02	193	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.549333	14.528927
2565	A_JETR_02	219	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.549714	14.528444
2570	A_JETR_02	224	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.549608	14.528959
2571	A_JETR_02	225	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.549591	14.529045
2573	A_JETR_02	227	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.549556	14.529245
2588	A_JETR_02	242	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.549829	14.528516
2589	A_JETR_02	243	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.549847	14.528411
2590	A_JETR_02	244	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.549867	14.528310

2610	A_JETR_02	264	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.549922	14.529539
2611	A_JETR_02	265	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.549940	14.529446
2612	A_JETR_02	266	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.549956	14.529336
2613	A_JETR_02	267	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.549980	14.529237
2614	A_JETR_02	268	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.549997	14.529128
2615	A_JETR_02	269	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.550014	14.529039
2616	A_JETR_02	270	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.550036	14.528919
2617	A_JETR_02	271	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.550056	14.528826
2618	A_JETR_02	272	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.550072	14.528739
2621	A_JETR_02	275	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.550133	14.528403
2651	A_JETR_02	305	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.550474	14.528818
2653	A_JETR_02	307	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.550443	14.529011
2654	A_JETR_02	308	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.550426	14.529103
2655	A_JETR_02	309	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.550409	14.529192
2656	A_JETR_02	310	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.550389	14.529301
2657	A_JETR_02	311	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.550371	14.529409
2660	A_JETR_02	314	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.550317	14.529715
2661	A_JETR_02	315	Matčino	původní	1953	x	plodný	Matčino	Buzek, Dovala	2018	49.550305	14.529820
2860	A_KRNOVICE	72	Matčino	x	2004	x	plodný	Matčino	Boček	2018	50.190302	15.981341

K zařazení do on farm konzervace navrhujeme obě pozice v genofondové ploše Bor. Dále navrhujeme na jedné pozici nahradit novější typ typem původním tak, aby na stanovišti byly přítomny oba typy. V budoucnu bude možné provést hodnocení dalších znaků obou typů odrůdy.

Stromy v Krňovicích z výsadeb v 50. letech jsou silně napadeny drtníkem a bělokazem. Cca 1/4-1/3 jsou již torza na dožití. Vzhledem k silnému tlaku těchto škůdců na dané lokalitě nedoporučujeme zařazení zdejších stromů do položek on-farm konzervace.

Původní typ není v české pomologické literatuře popsán. Z tohoto důvodu bylo provedeno hodnocení plodů a jejich fotodokumentace.

MATČINO (27. 9. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Plody: obsahují střední velikosti, jejich hmotnost se pohybuje okolo 100 g, jejich šířka nad 60 mm, výška do 60 mm. Tvar plodu převážně kuželovitý u některých plodů mírně zhranatělý, na temeni plodu mírně zkosený. U většiny plodů převládá mírná asymetrie.

Slupka: hladká lesklá, výrazně žlutá, většina plodu je pokryta pruhovanou, mramorovanou červení. Typické jsou řídké a nevýrazné lenticely. Zralé plody jsou typicky mastné s výrazným leskem.

Stopka: krátká do 15 mm, mírně ohnutá, její zakončení bývá rozšířené a hnědé zbarvení. Jamka stopečná je hluboká, poměrně pravidelná s mírným náznakem masitého svalce.

Kalich: velmi malý umístěn v malé téměř povrchové kališní jamce, její okolí je mírně perličkovitě vroubené. Ušty drobné hnědě zbarvené, pevně uzavírají kalich.

Dužnina: je žlutě zbarvená, šťavnatá křehká, výborné sladce navinulé chuti, mírně kořenitá.

Jádrinec: je dutoosý středně velký, pouzdra vyplněna po dvou plně vyvinutých semenech.

Celkové hodnocení: plody dozrávají v polovině října, kvalitou dužniny se řadí mezi vysoce kvalitní odrůdy. V rámci hodnocených parametrů byly potvrzeny shodné údaje s odrůdami Matčino (Nonetit).

MATČINO

Označení vzorku	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	57	54	60	61	59	57	60	58	62	60	58,8
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	39	41	43	45	39	46	41	43	42	50	42,9
Průměrná výška plodu (mm)	53	61	57	55	59	55	53	51	50	53	54,7
Průměrná délka stopky (mm)	12,5	17,2	14,5	12,2	10,4	11,2	12,2	11,1	12,0	11,5	12,48
Průměrná šířka stopky (mm)	2,1	1,8	2,0	2,0	2,2	2,0	1,7	1,6	1,6	1,5	1,85
Hmotnost 10 plodů (g)	98,3	87,2	89,2	87,2	91,2	91,2	96,2	98,2	95,6	93,2	92,75
Rf	12,6	11,2	10,6								11,47

MATČINO (26. 9. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

8. Strýmka

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - odrůda krajová široce rozšířena a dosti proměnlivá a je zmíněno několik typů
- pomologický popis: Dvořák A., Vondráček J., Kohout K., Blažek J. 1976 str. 444-448
- zařazena do GRIN Czech: [10F0100879](#) - z informací ve veřejné části není zřejmé, jaký je uchováván typ odrůdy

V rámci realizace díla byla hodnocena přítomnost odrůdy v genofondových plochách. Zároveň jsme sledovali, nejsou-li přítomny jiné typy této odrůdy. Všechny následující pozice jsou obsazeny typem odrůdy popsáním v uvedeném literárním zdroji. Tento typ byl v posledních 50 letech hojně množěn. Jedinou výjimkou je pozice 64 v genofondové ploše Bor. Zde se jedná pravděpodobně o červený klon nebo neznámou odrůdu. V roce 2018 byly k dispozici jen dva plody, které neumožnily přesnou kontrolu pravosti odrůdy-

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VÝROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
22	BOR	22	Strýmka	původní	asi1970	-	plodný	Strýmka	Lípa	2018	50.273061	12.939222
46	BOR	46	Strýmka	původní	asi1970	-	plodný	Strýmka	Lípa	2018	50.273021	12.939382
47	BOR	47	Strýmka	původní	asi1970	-	plodný	Strýmka	Lípa	2018	50.272939	12.939438
53	BOR	53	Strýmka	původní	asi1970	-	plodný	Strýmka	Lípa	2018	50.272579	12.939675
64	BOR	64	Strýmka	Hrachová 12- 55813361	2007	roubováno 2009	mladý	Strýmka červený klon	Lípa	2018	50.271774	12.940211
2265	A_JETR_01	267	Strýmka	původní	1950	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.546829	14.529737
2266	A_JETR_01	268	Strýmka	původní	1950	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.546763	14.529717
2348	A_JETR_02	2	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.548081	14.528814
2357	A_JETR_02	11	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.548257	14.527908
2358	A_JETR_02	12	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.548275	14.527781
2359	A_JETR_02	13	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.548288	14.527671
2365	A_JETR_02	19	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.548531	14.527281
2366	A_JETR_02	20	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.548500	14.527390
2367	A_JETR_02	21	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.548480	14.527507
2376	A_JETR_02	30	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.548296	14.528384
2379	A_JETR_02	33	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.548235	14.528684
2400	A_JETR_02	54	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.548620	14.527465
2401	A_JETR_02	55	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.548643	14.527351
2410	A_JETR_02	64	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.548664	14.527999

2433	A_JETR_02	87	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.548761	14.528166
2442	A_JETR_02	96	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549047	14.527407
2444	A_JETR_02	98	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549017	14.527604
2448	A_JETR_02	102	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.548939	14.527984
2479	A_JETR_02	133	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549147	14.527706
2481	A_JETR_02	135	Strýmka	původní	1953	x	nic	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549181	14.527487
2507	A_JETR_02	161	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549160	14.529109
2517	A_JETR_02	171	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549347	14.528087
2518	A_JETR_02	172	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549372	14.527989
2521	A_JETR_02	175	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549419	14.527704
2531	A_JETR_02	185	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549486	14.528139
2532	A_JETR_02	186	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549473	14.528235
2537	A_JETR_02	191	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549363	14.528752
2552	A_JETR_02	206	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549489	14.528790
2562	A_JETR_02	216	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549763	14.528141
2563	A_JETR_02	217	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549745	14.528244
2572	A_JETR_02	226	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549572	14.529147
2578	A_JETR_02	232	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549634	14.529526
2580	A_JETR_02	234	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549668	14.529315
2606	A_JETR_02	260	Strýmka	původní	1953	x	plodný	Strýmka	Buzek, Dovala	2018	49.549784	14.529476
2799	A_KRNOVICE	11	Strýmka	neznámý	2007	x	plodný	Strýmka	Řezníček, Buzek	2018	50.190283	15.981197
2817	A_KRNOVICE	29	Strýmka	neznámý	2007	x	plodný	Strýmka	Boček	2018	50.189373	15.980286
2829	A_KRNOVICE	41	Strýmka	neznámý	2007	x	plodný	Strýmka	Řezníček, Buzek	2018	50.188827	15.979725
3814	STRAN	4	Strýmka	původní	1960	-	plodný	Strýmka	Lípa	2018	50.269486	12.959568
3834	STRAN	24	Strýmka	původní	1960	-	plodný	Strýmka	Lípa	2018	50.268902	12.957818
4727	DALOVICE	44	Strýmka	Těchobuzice	2001	-	plodný	-	Lípa, Řezníček	2018	50.248792	12.890274

K zařazení do on farm konzervace navrhujeme pozici 64v genofondové ploše Bor, kde je pravděpodobně zajímavý klon Strýmky, ale až po definitivním ověření pravosti odrůdy. Dále navrhujeme kteroukoliv další pozici v genofondových plochách Bor, Stráň, Dalovice a Krňovice. Ve všech těchto plochách jsou stromy kvalitně zapěstované a mají dlouhodobou perspektivu setrvání na stanovišti. Stromy v genofondové ploše Jetřichovice jsou zatím dosti zanedbané a o výběru některého z nich je možno uvažovat až po obnovení žádoucí vitality.

9. Jadernička moravská

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - odrůda krajová široce rozšířena na Moravě, dosti proměnlivá a je zmíněno několik typů
- pomologický popis: Dvořák A., Vondráček J., Kohout K., Blažek J. 1976 str. 312-315
- zařazena do GRIN Czech: [10F0100379](#) - z informací ve veřejné části není zřejmé, jaký je uchováván typ odrůdy

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
54	BOR	54	Jadernička moravská	Buzek	2018	x	mladý	netestováno			50.272510	12.939713
2153	A_JETR_01	155	Jadernička moravská	neznámý	2005	roubováno 2014	mladý	netestováno			49.547886	14.530625
2798	A_KRNOVICE	10	Jadernička moravská	neznámý	2007	x	plodný	Jadernička moravská	Řezníček, Buzek	2018	50.190327	15.981258
2821	A_KRNOVICE	33	Jadernička moravská	neznámý	2007	x	plodný	Jadernička moravská	Řezníček, Buzek	2018	50.189181	15.980103
2844	A_KRNOVICE	56	Jadernička moravská	neznámý	2009	x	plodný	Jadernička moravská	Řezníček, Buzek	2018	50.188852	15.979986

K zařazení do on-farm konzervace navrhujeme pozice v genofondové ploše Krňovice, kde došlo ke kontrole pravosti odrůdy.

Stromy na pozicích v Jetřichovicích - novém sadu a v Boru jsou zatím mladé a v roce 2018 neplodily. Není u nich provedena kontrola pravosti.

10. Chodské

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - odrůda krajová široce rozšířena a dosti proměnlivá a je zmíněno několik typů
- pomologický popis: Dvořák A., Vondráček J., Kohout K., Blažek J. 1976 str. 301-304
- zařazena do GRIN Czech: [10F0100358](#)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
2033	A_JETR_01	35	Chodské	Nadějkov	2000	roubován 2013	plodný	Chodské	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.548622	14.530401
2055	A_JETR_01	57	Chodské	Záběhlíce	2000	roubován 2013	plodný	Chodské	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.548437	14.530650
2120	A_JETR_01	122	Chodské	x	2000	roubováno 2014	plodný	Chodské	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.548072	14.531156
2131	A_JETR_01	133	Chodské	x	2000	roubováno 2014 a 2017	plodný	Chodské	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.548073	14.530378
2132	A_JETR_01	134	Chodské	x	2000	roubováno 2014	plodný	Chodské	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	49.548087	14.530282
2515	A_JETR_02	169	Chodské	původní	1953	x	plodný	Chodské	Buzek	2018	49.549322	14.528307

K zařazení do on farm konzervace zatím nenavrhujeme žádnou z pozic v genofondové ploše Jetřichovice - nový sad. Došlo zde ke kontrole pravosti odrůdy, ale stromy nejsou v dobrém zdravotním stavu a aktuálně nejsou ani dobře zabezpečeny proti pastvě ovcí, která zde probíhá.

Strom na pozici ve starém sadu v Jetřichovicích byl určen sporně. Polovina komise se přiklonila k názoru, že se jedná o Chodské, a druhá polovina zastávala názor, že se jedná o neznámou odrůdu. Strom byl silně stresován nadúrodou kombinovanou se suchem. Bude nutné přeurčení v příznivějším roce.

V rámci sítě genofondových ploch spravovaných ČSOP se vyskytuje 12 plodných stromů s datem výsadby přibližně v 50 letech. Pokud by bylo potřebné tu položku zavést do on-farm konzervace, bylo by to možné v genofondové ploše Chotobuz v Průhonicích. U těchto stromů proběhla kontrola pravosti odrůdy s kladným výsledkem.

11. Hetlina

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - odrůda krajová
- pomologický popis: Kamenický K. 1924 str. 87-90
- zařazena do GRIN Czech: [10F0100316](#)

Odrůda Hetlina nebyla nalezena v žádné ze zkoumaných genofondových ploch. V rámci sítě genofondových ploch spravovaných ČSOP se vyskytuje 10 plodných stromů s datem výsadby přibližně v 50 letech. U těchto stromů proběhla kontrola pravosti odrůdy s kladným výsledkem. Pokud by bylo potřebné tu položku zavést do on-farm konzervace, bylo by to možné v genofondové ploše Chotobuz v Průhonicích.

12. Studničné

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - odrůda krajová
- pomologický popis: Kamenický K. 1924 str. 83-86
- zařazena do GRIN Czech: [10F0100881](#)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
2105	A_JETR_01	107	Studničné	neznámý	2000	roubováno 2014	mladý	netestováno		2018	49.548355	14.529664

Odrůda Studničné je přítomna na jediné pozici v genofondové ploše Jetřichovice - nový sad. V roce 2018 neproběhla kontrola pravosti, neboť strom neplodil.

Dva další stromy jsou přítomny v genofondové ploše na Chotobuzi v Průhonicích, z čehož u jednoho proběhla kontroly pravosti odrůdy s kladným výsledkem.

13. Cikánka

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - odrůda krajová

- pomologický popis: Vaněk J.1940 str. 16 - další popis proveden v rámci tohoto díla

- zařazena do GRIN Czech: [10F0100134](#)

Odrůda Cikánka nebyla nalezena v žádné ze zkoumaných genofondových ploch. V rámci sítě genofondových ploch spravovaných ČSOP se vyskytuje na 3 jiných plochách. Jedná se o 4 stromy vysazené v letech 2011-2012.

V rámci realizace díla byl proveden pomologický popis a fotodokumentace plodů. Hlavním důvodem byla poměrná stručnost pomologického popisu dostupného v české literatuře. Plody pro pomologický popis byly odebrány v lokalitě Moříčov na Karlovarsku, odkud pochází i roubový materiál stromů zapěstovaných na 3 dalších genofondových plochách.

CIKÁNKA (27. 9. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Plody: velké s hmotností okolo 200 g, tvar plodu je ploše kulovitý, vystouplá žebra v okolí kalichu narušují oblast plodu v jeho horní třetině.

Slupka: pololesklá, silně mastná, základní barva žlutozelená, kryta ze 2/3 výraznou téměř souvislou červení, končící v blízkosti kalichu. Ve spodní části plodu je červená souvislá, v horní části přechází v plošné žihání, okolí kalichu zůstává nepokryto.

Stopka: dosahuje délky nad 10 mm, je zdřevnatělá hnědě zbarvena. Přesah stopečné jamky je minimální. Jamka stopečná je široká a hluboká, pravidelná s vystupující paprskovitou rzivostí.

Kalich: je uzavřený středně hluboký mírně zhrbolacený. Ušty vztyčené výrazně plstnaté, pevně sevřené.

Dužnina: žlutavá, tuhá, hrubší konzistence, mírně nakyslá, na vzduchu rychle hnědnoucí.

Jádrinec: středně otevřený cibulového tvaru. Jádra plně vyvinuta tmavě zbarvena. Doba sklizňové zralosti střední 5.9. až 25.9. Doba konzumní zralosti střední – X.

Celkové zhodnocení: vzhledově lákavé plody, s průměrnou chuťovou jakostí. Využití plodů pro různé způsoby konzervářského zpracování. Mohou posloužit jako „štrúdlová“ jablka.

Označení vzorku: CIKÁNKA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	84	88	80	77	79	81	83	82	79	83	77,6
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	37	32	31	30	36	32	33	32	31	35	32,9
Průměrná výška plodu (mm)	66	69	71	73	72	70	71	69	73	71	70,5
Průměrná délka stopky (mm)	12,1	13,2	10,6	12,0	11,2	12,0	11,6	12,1	11,1	12,6	11,85
Průměrná šířka stopky (mm)	2,1	2,0	1,9	1,7	1,5	1,6	1,8	1,7	1,6	1,5	1,50
Hmotnost 10 plodů (g)	192,7	187,3	223,9	260,8	252,1	219,1	196,0	202,3	206,1	198,2	213,85
Rf											

CIKÁNKA (26. 9. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

Jabloně (bez ECN):

14. Chebský zelenáč

*název převzatý od pamětníků

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: pravděpodobně nahodilý semenáč - odrůda krajová
- pomologický popis: prvotně popsána v rámci odborného programu ČSOP v roce 2012
 - další popis proveden v rámci tohoto díla
- zařazena do GRIN Czech: zřejmě ne, a zcela jistě ne pod tímto názvem

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
56	BOR	56	Chebský zelenáč	Sedlečko	2012	roubován 2015	mladý	netestováno			50.272386	12.939809
4672	DALOVICE	9	Chebský zelenáč	Sedlečko	2012		plodný	Chebský zelenáč	Lípa	2018	50.248411	12.887735

Historie

První dva stromy byly nalezeny kolem roku 2010 na Karlovarsku. Další strom byl objeven v roce 2016 na Chebsku. V současnosti jsou známé dva stromy, vzdálené od sebe cca 50 km vzdušnou čarou.

Dle svědectví pamětníků byla tato odrůda v uvedeném prostoru relativně rozšířená a tak nejsou vyloučeny další nálezy. Odrůdu se dosud nepodařilo ztotožnit s žádnou známou českou nebo zahraniční. V dvou případech byla předložena i saským pomologům a ani tam pravděpodobně není známa. Výraz Chebský zelenáč nebo podobný výraz v němčině se zatím nepodařilo objevit v žádné pomologické literatuře.

Dle dosavadních zkušeností se jedná o pěstitelsky nenáročnou, velmi plodnou raně zimní odrůdu jemné dužniny a příjemné chuti zvláště v plné zralosti. Nástup do plodnosti se zdá poměrně brzký.

Odrůda je aktuálně uchovávána i v jiných genofondových plochách než uvedeno.

K zařazení do on farm konzervace navrhujeme pozice v genofondové ploše Dalovice, kde došlo ke kontrole pravosti odrůdy. V roce 2018 přinesl stromek první plody a byla ověřena pravost odrůdy.

Strom na pozici v genofondové ploše Bor je zatím mladý a v roce 2018 neplodil. Není u nich provedena kontrola pravosti.

Oba navrhované stromy pocházejí ze zdroje v Sedlečku, a proto by bylo vhodné do některé z genofondových ploch zapěstovat mladý stromek ze zdroje v Chebu.

Dále navrhujeme tuto položku sledovat i v příštích letech, zejména pokračovat v pokusech o ztotožnění nebo naopak vyloučení shodnosti se zahraničními odrůdami. Považujeme za vhodné ji zařadit i do hlavní genofondové kolekce jako krajovou odrůdu západních Čech.

CHEBSKÝ ZELENÁČ – CHEB 48 (27. 9. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Zaslané vzorky nejsou pomologicky shodné (Chebský zelenáč – Sedlečko Matějů).

(Každý vzorek popsán samostatně).

Plody: střední až velké, s hmotností okolo 200 g, výška a šířka plodu se pohybuje okolo 70 mm. Tvarově je plod kulovitý, téměř pravidelný, horní část plodu je mírně zkosena. Příčný řez plodem je kruhovitý, pravidelný.

Slupka: je hladká, silně mastná, sytě zeleně zbarvena. Souvislá zeleň je v horní polovině plodu narušena skvrnitým mramorováním. Náznak hnědočerveného zbarvení se vyskytuje na osluněné straně plodu a současně je doprovázeno výskytem řídkých tmavých lenticel.

Stopka: je poměrně krátká, nepřesahuje úroveň jamky stopečné, její barva je zelenavě hnědá, dřevnatá. Stopečná jamka je hluboká, široká, pravidelně uzavřená, bez její rzivosti.

Kalich: je umístěn v mělké, prostorné jamce kališní. Ušty zelené, plstnaté jsou nízké, poměrně dlouhé, vytváří otevřený kalich.

Dužnina: je žlutě zbarvena, je šťavnatá, křehká, nasládlé chuti.

Jádrinec: je dutoosý, semena plně vyvinutá černé barvy.

Celkové zhodnocení: plody velikostně i barevně lákavé, chuťově průměrné.

Označení vzorku CHEBSKÝ ZELENÁČ – CHEB 48	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	73	76	68	74	62	66	74	69	72	78	71,2
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	26	29	31	34	36	32	36	32	33	28	31,7
Průměrná výška plodu (mm)	64	68	72	76	70	66	68	74	72	69	69,9
Průměrná délka stopky (mm)	12,6	11,5	12,7	12,4	11,5	12,4	12,9	12,1	12,5	12,3	12,26
Průměrná šířka stopky (mm)	1,8	1,5	1,3	1,6	1,5	1,7	1,9	1,6	1,8	1,9	1,66
Hmotnost 10 plodů (g)	231,0	168,9	184,7	158,1	188,3	145,5	143,4	135,0	162,3	151,6	166,88
Rf											

CHEBSKÝ ZELENÁČ – CHEB 48 (11. 10. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

CHEBSKÝ ZELENÁČ - SEDLEČKO (27. 9. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Zaslané vzorky nejsou pomologicky shodné (Chebský zelenáč – Cheb 48).

(Každý vzorek popsán samostatně).

Plody: mimořádně velké s hmotností nad 200 g, jejich šířka dosahuje přes 80 mm, výška se pohybuje nad 70 mm. Tvar plodu kulovitý bez výrazného žebrování, téměř pravidelný, na temeni plodu mírně zkosený, u většiny plodů převládá mírná asymetrie.

Slupka: hladká, lesklá, základní barva žlutozelená s krycí oranžovočervenou a s výrazným celoplošným žíháním. Rozsah žíhání na sluneční straně je výraznější. Na plodu se vyskytují řídké rozmístěné rzivé lenticely.

Stopka: její délka nepřesahuje úroveň jamky stopečné, zpravidla do 20 mm, bývá hnědá, zdřevnatělá. Jamka stopečná je hluboká, pravidelná, široká. Její zbarvení je shodné s okolní plochou.

Kalich: středně umístěn ve středně hluboké kališní jamce s jemným vroubkováním. Ušty jsou široké, pravidelně rozmístěné uzavírají kalich.

Dužnina: je žlutě zbarvená, šťavnatá, křehká, sladce navinulou chutí, mírně aromatická.

Jádrinec: je dutoosý, středně velký. Semena drobná, nevyvinutá, černě zbarvena.

Celkové zhodnocení: Plody se vyznačují nadstandardní velikostí a líbivým tvarem i zbarvením.

Označení vzorku CHEBSKÝ ZELENÁČ - SEDLEČKO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	83	80	76	85	72	84	72	80	81	85	79,8
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	31	35	42	31	32	33	35	37	32	31	33,9
Průměrná výška plodu (mm)	72	65	77	72	76	75	72	75	66	63	71,3
Průměrná délka stopky (mm)	11,2	11,3	11,0	11,0	10,2	10,4	10,1	10,2	9,5	10,6	10,55
Průměrná šířka stopky (mm)	1,5	1,6	1,5	1,7	1,2	1,5	1,4	1,3	1,2	1,5	1,44
Hmotnost 10 plodů (g)	203,7	181,4	202,1	179,9	205,1	216,2	224,1	227,5	212,4	175,5	216,69
Rf											

CHEBSKÝ ZELENÁČ - SEDLEČKO (11. 10. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

15. Meklenburské královské

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: pravděpodobně nahodilý semenáč - odrůda krajová
- pomologický popis: Vaněk J.1947 str. 40-41 - další popis proveden v rámci tohoto díla
- zařazena do GRIN Czech: ne

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
819	HLUPICE	13	Meklenburské královské	původní	asi 1940		plodný	Meklenburské královské	Lípa	2018	50.619032	14.216496
822	HLUPICE	16	Meklenburské královské	původní	asi 1940		plodný	Meklenburské královské	Boček, Láska, Lípa, Řezníček	2018	50.618958	14.216707

K zařazení do on farm konzervace navrhuje pozici 16 v genofondové ploše Hlupice, kde došlo ke kontrole pravosti odrůdy a shodě pomologické komise. Strom je sice dosti starý, ale je udržovaný a v dobré kondici

U stromu 13 bude vhodné provést testaci i v příštím roce neboť Ing. Láska vyslovil názor, že by se mohlo jednat i o Car Alexander.

MEKLENBURSKÉ KRÁLOVSKÉ (27. 9. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Shoda s popisem Vaněk: ČS.Lidová pomologie X, str. 40

Plody: střední až velké, s hmotností od 150 do 190 g, výška dosahuje okolo 75 mm. Tvar plodu tupě kuželovitý až soudkovitý, nejširší ve spodní třetině. Oblast plodu ruší vystouplá žebra v okolí kalichu i v okolí jamky stopečné. Na příčném řezu viditelné zhranacení.

Slupka: hladká, lesklá, zelenožlutá. Celý plod je pokryt světlou karmínovou červení s červenými pruhy. Sluneční stranu pokrývá souvislá červeň. Znatelné jsou bělavé řídce rozmístěné lenticely. Povrch slupky pokrývá modravé ojínění.

Stopka: dřevnatá, dosahuje do 10 mm, silná, mírně přesahuje jamku. Jamka stopečná hluboká, široká, uvnitř s mírnou rzivostí.

Kalich: převážně uzavřený, hnědě zbarvený Ušty pevně sevřené, plstnaté. Kališní jamka hluboká s jemným zhrbolacením.

Dužnina: žlutavě bílá šťavnatá, křehká, sladce navinulé chuti s typickou kořenitostí a vůní.

Jádrinec: velký, otevřený, cibulovitý. Semena, krátce zašpičatělá, tmavé hnědé zbarvení

Celkové zhodnocení: vzhledově lákavá odrůda, s využitím jak pro přímý konzum, tak i zpracování.

Označení vzorku: MEKLENBURSKÉ KRÁLOVSKÉ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	69	67	70	66	69	72	75	71	69	72	70
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	32	31	36	30	29	36	32	38	32	36	33,2
Průměrná výška plodu (mm)	76	71	74	73	69	77	72	74	73	71	73
Průměrná délka stopky (mm)	9,2	9,0	10,1	9,2	10,0	9,1	9,6	9,3	9,2	10,0	9,47
Průměrná šířka stopky (mm)	2,5	2,1	2,0	1,9	1,8	2,1	2,0	1,8	1,9	2,0	2,01
Hmotnost 10 plodů (g)	136,1	138,0	147,4	165,2	160,9	186,5	163,2	129,9	186,3	191,2	160,47
Rf											

MEKLENBURSKÉ KRÁLOVSKÉ (26. 9. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

16. Větrné ploché

* pracovní název uměle vytvořený

jabloň domácí (*Malus domestica*)

- typ genového zdroje: pravděpodobně nahodilý semenáč - odrůda krajová
- pomologický popis: prvotně popsána v rámci odborného programu ČSOP v roce 2012
 - další popis proveden v rámci tohoto díla
- zařazena do GRIN Czech: zřejmě ne a zcela jistě ne pod tímto názvem

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
10	BOR	10	Větrné ploché	VV_29	2013		mladý	netestováno		2018	50.272267	12.939732
25	BOR	25	Větrné ploché	VV_29	2018		mladý	netestováno		2018	50.273271	12.939039
4661	DALOVICE	1	Větrné ploché	VV_29	2018		mladý	netestováno		2018	50.247776	12.887771

Historie

Nalezen zatím jediný strom kolem roku 2007 na Karlovarsku. Strom roubován a je v sadu, kde se vyskytují běžné staré odrůdy typické pro výsadby z doby před 2. světovou válkou. Podle pamětníků již v roce 1945 to byl vzrostlý plodný strom.

Odrůdu se dosud nepodařilo ztotožnit s žádnou známou českou nebo zahraniční. V rámci akcí EUROPOM 2016 a 2017 byly vzorky předloženy zahraničním pomologům zaměřeným na staré odrůdy. Žádný z nich nevyslovil podezření na nějakou konkrétní odrůdu.

Dle dosavadních zkušeností se jedná o pěstitelsky nenáročnou, velmi plodnou podzimní odrůdu pevné dužniny a příjemné chuti.

Odrůda je aktuálně uchovávána i v jiných genofondových plochách než uvedeno.

Popis a fotodokumentace je provedena na plodech z mateřského stromu. V posledních dvou letech se projevilo zvýšené napadení drtníkem a bělokazem. Je důležité urychlit záchranu tohoto nálezu.

K zařazení do on farm konzervace navrhujeme pozice v genofondové ploše Dalovice a Bor. Je ale nutno vyčkat nástupu plodnosti a provést kontrolu pravosti odrůdy. V roce 2018 přinesl stromek první plody a byla ověřena pravost odrůdy.

Strom na pozici v genofondové ploše Bor je zatím mladý a v roce 2018 neplodily. Není u nich provedena kontrola pravosti.

Dále navrhujeme tuto položku sledovat i v příštích letech, zejména pokračovat v pokusech o ztotožnění nebo naopak vyloučení shodnosti se zahraničními odrůdami. Považujeme za vhodné ji zařadit i do hlavní genofondové kolekce jako krajovou odrůdu západních Čech.

VĚTRNÉ PLOCHÉ (27. 9. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Plody: malé až střední s hmotností nad 100 g, šířka se pohybuje okolo 65 mm, výška plodu dosahuje 40 mm. Tvar plodu ploší kulovitý, na příčném řezu se vyskytuje nepravidelnost v podobě plochého zhranacení.

Slupka: je hladká, polomastná s náznakem mírného lesku. Základní barva je žlutá, na sluneční straně se vyskytují oranžovočervená líčka pokrývající 1/3 plodu. Intenzita krycí barvy je střední, s výskytem plošného mramorování. Po celém plodu se nepravidelně vyskytují bradavky.

Stopka: je dřevnatá, krátká zpravidla do 10 mm, je středně silná. Jamka stopečná je středně hluboká, široká s malou rzivostí uvnitř.

Kalich: uzavřený, Ušty široké plstnaté pevně sevřené. Kališní jamka je mělká, široká, nepravidelně tvořená.

Dužnina: žlutavě bílá, se střední pevností, sladce navinulé chuti s příjemnou vůní.

Jádrinec: je malý kruhovitý, semena krátce zašpičatělá, široká hnědě zbarvená.

Celkové zhodnocení: odrůda rozšiřuje sortiment odrůd se střední konzumní zralostí. Kvalita dužniny je střední.

Označení vzorku: VĚTRNÉ PLOCHÉ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	63	61	67	63	66	62	66	61	65	70	64,4
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	32	26	21	32	26	21	23	22	21	20	23,4
Průměrná výška plodu (mm)	42	40	39	30	41	44	42	40	41	44	40,3
Průměrná délka stopky (mm)	9,2	8,6	9,2	9,6	9,1	9,0	8,3	9,2	10,0	10,2	9,29
Průměrná šířka stopky (mm)	1,9	2,0	1,6	1,8	2,0	2,1	2,0	2,2	2,1	1,9	1,96
Hmotnost 10 plodů (g)	99,7	88,7	95,4	122,7	104,4	101,9	115,9	116,6	93,3	102,3	104,09
Rf											

VĚTRNÉ PLOCHÉ (26. 9. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

17. Žďárská reneta

* pracovní název uměle vytvořený *jedná se o odlišnou odrůdu od odrůdy Žďárské červené (též Žďárské úrodné)

- jabloň domácí (*Malus domestica*)
- typ genového zdroje: pravděpodobně nahodilý semenáč - odrůda krajová
- pomologický popis: prvotně popsána v rámci odborného programu ČSOP v roce 2012- další popis proveden v rámci tohoto díla
- zařazena do GRIN Czech: zřejmě ne a zcela jistě ne pod tímto názvem

Historie

Nalezeny dva stromy vedle sebe v bývalém sadu kolem roku 2007 na Karlovarsku. Matečné stromy dnes neexistují. Stromy byly roubovány a zřejmě pocházely z doby před 2.světovou válkou. Odrůdu se dosud nepodařilo ztotožnit s žádnou známou českou nebo zahraniční. Dle dosavadních zkušeností se jedná o pěstitelsky nenáročnou, velmi plodnou podzimní odrůdu příjemné chuti. Odrůda je aktuálně uchovávána jen v jiných genofondových plochách, než ve vybraném souboru. Popis a fotodokumentace je provedena na plodech z mladého stromu rostoucího v genofondové ploše v Děčíně. Je důležité urychlit záchranu tohoto nálezu a navrhuje se jeho vysazení v dalších genofondových plochách.

ŽĎÁRSKÁ RENETA (27. 9. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Plody: velikost plodů je střední až velká, zpravidla vyrovnaná, jejich výška se pohybuje okolo 50 mm, výška většinou dosahuje 65-70 mm. Většina plodů se vyznačuje ploše kulovitým symetrickým tvarem, nejširší ve spodní polovině.

Slupka: je hladká, lesklá, oranžově červená, kryta tmavou rozmytou červení, která pokrývá téměř celý plod, pouze horní část plodu u kalichu je světle červená. Ve spodní třetině plodu se vyskytuje tmavé žíhání. V konzumní zralosti poněkud mastná a barevně lákavá.

Stopka: krátká, její délka dosahuje 10 mm, bývá tenká, dřevnatá, nepřesahuje jamku stopečnou. Její zbarvení je světle zelené.

Kalich: otevřený, Ušty krátké, pravidelně rozložené v široké ploché mělké kališní jamce

Dužnina: pevná, tuhá, čistě bíle zbarvena, příjemně nakyslé chuti, výrazná je vůně a kořenitost. Po rozkrojení plodu nehnědne.

Jádrinec: je dutoosý, komory jádrince vyplněny vyvinutými semeny. Doba sklizňové zralosti je střední od 5.9. do 25.9.

Celkové zhodnocení: lákavost plodů je zvýrazněna jejich barevností, ale i pravidelným tvarem. Předností je vyrovnanost plodů, současně i kvalita dužniny a její čistě bílé zbarvení. Nabízí využití jako ovoce stolní i pro různé způsoby zpracování (sušení).

Označení vzorku: ŽĎÁRSKÁ RENETA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	62	60	58	61	66	68	64	72	69	68	64,8
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	37	41	45	50	48	46	44	51	53	59	47,4
Průměrná výška plodu (mm)	47	49	44	43	52	49	53	48	55	47	48,7
Průměrná délka stopky (mm)	7,0	5,5	10,1	7,5	9,5	5,6	10,3	5,3	9,5	6,6	7,69
Průměrná šířka stopky (mm)	2,0	1,5	2,1	1,7	1,5	1,8	1,5	1,7	1,6	1,8	1,72
Hmotnost 10 plodů (g)	114,6	114,4	127,3	104,5	105,0	86,9	128,0	92,2	88,3	93,2	105,44
Rf	9,7	10,3	9,1								9,7

ŽĎÁRSKÁ RENETA (26. 9. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

Sumarizace - jabloně:

Návrh pro zařazení do on-farm konzervace - jabloně - možno zařadit prakticky okamžitě

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VÝROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
4703	DALOVICE	32	Sudetská reneta	Dalovice 61	2001		plodný	Sudetská reneta	Lípa, Řezníček	2018	50.248584	12.888883
4776	DALOVICE	82	Míšeňské	Tachov	1998	roubován 2000	plodný	Míšeňské	Lípa, Řezníček	2018	50.249344	12.890825
834	HLUPICE	28	Grávštýnské	původní	asi1940	-	plodný	Grávštýnské	Lípa, Řezníček	2018	50.618702	14.217370
4671	DALOVICE	8	Grávštýnské	Boček	2012		plodný	Grávštýnské	Boček, Lípa	2018	50.248343	12.887763
37	BOR	37	Grávštýnské červené	DC - Libverda	2006	-	plodný	Grávštýnské červené	Lípa	2018	50.273646	12.938939
67	BOR	67	Jeptiška	Hájek 6-55733352	2007	roubován na Fišerovo	plodný	Jeptiška	Lípa, Řezníček	2018	50.271505	12.940387
2862	A_KRNOVICE	74	Malinové holovouské	neznámý	2004	roubován 2013	plodný	Malinové holovouské	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	50.190157	15.981461
4729	DALOVICE	45	Malinové holovouské	DC - Libverda	2005	r.14.4.2010	plodný	Malinové holovouské	Buzek, Dovala, Řezníček	2018	50.248817	12.890392
9	BOR	9	Matčino	Děčín - Libverda	2005	-	plodný	Matčino	Lípa	2018	50.272207	12.939773
12	BOR	12	Matčino	Děčín - Libverda	2005	-	plodný	Matčino	Lípa	2018	50.272419	12.939633
2860	A_KRNOVICE	72	Matčino	x	2004	x	plodný	Matčino	Boček	2018	50.190302	15.981341
22	BOR	22	Strýmka	původní	asi1970	-	plodný	Strýmka	Lípa	2018	50.273061	12.939222
46	BOR	46	Strýmka	původní	asi1970	-	plodný	Strýmka	Lípa	2018	50.273021	12.939382
47	BOR	47	Strýmka	původní	asi1970	-	plodný	Strýmka	Lípa	2018	50.272939	12.939438
53	BOR	53	Strýmka	původní	asi1970	-	plodný	Strýmka	Lípa	2018	50.272579	12.939675
2799	A_KRNOVICE	11	Strýmka	neznámý	2007	x	plodný	Strýmka	Řezníček, Buzek	2018	50.190283	15.981197
2817	A_KRNOVICE	29	Strýmka	neznámý	2007	x	plodný	Strýmka	Boček	2018	50.189373	15.980286
2829	A_KRNOVICE	41	Strýmka	neznámý	2007	x	plodný	Strýmka	Řezníček, Buzek	2018	50.188827	15.979725
3814	STRAN	4	Strýmka	původní	1960	-	plodný	Strýmka	Lípa	2018	50.269486	12.959568
3834	STRAN	24	Strýmka	původní	1960	-	plodný	Strýmka	Lípa	2018	50.268902	12.957818
4727	DALOVICE	44	Strýmka	Těchobuzice	2001	-	plodný	-	Lípa, Řezníček	2018	50.248792	12.890274
2798	A_KRNOVICE	10	Jadernička moravská	neznámý	2007	x	plodný	Jadernička moravská	Řezníček, Buzek	2018	50.190327	15.981258
2821	A_KRNOVICE	33	Jadernička moravská	neznámý	2007	x	plodný	Jadernička moravská	Řezníček, Buzek	2018	50.189181	15.980103
2844	A_KRNOVICE	56	Jadernička moravská	neznámý	2009	x	plodný	Jadernička moravská	Řezníček, Buzek	2018	50.188852	15.979986
4672	DALOVICE	9	Chebský zelenáč	Sedlečko	2012		plodný	Chebský zelenáč	Lípa	2018	50.248411	12.887735
822	HLUPICE	16	Meklenburské královské	původní	asi1940		plodný	Meklenburské královské	Boček, Láska, Lípa, Řezníček	2018	50.618958	14.216707

Po dovedení do plodnosti je možno dále zařadit tyto stromy na pozicích

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
54	BOR	54	Jadernička moravská	Buzek	2018	x	mladý	netestováno			50.272510	12.939713
64	BOR	64	Strýmka	Hrachová 12-55813361	2007	roubováno 2009	mladý	Strýmka červený klon	Lípa	2018	50.271774	12.940211
56	BOR	56	Chebský zelenáč	Sedlečko	2012	roubován 2015	mladý	netestováno			50.272386	12.939809
10	BOR	10	Větrné ploché	VV_29	2013		mladý	netestováno		2018	50.272267	12.939732
25	BOR	25	Větrné ploché	VV_29	2018		mladý	netestováno		2018	50.273271	12.939039
4661	DALOVICE	1	Větrné ploché	VV_29	2018		mladý	netestováno		2018	50.247776	12.887771

Odrůdy, pro které je nutné vyhledat jiné genofondové plochy nebo je v budoucnu umístit v rámci stávajících

Přeloučský šišák

Chodské

Hetlina

Studničné

Cikánka

Žďárská reneta

Hrušně

Dle smluvního zadání (viz příloha 1 smlouvy) se v rámci druhu hrušeň obecná (*Pyrus communis*) práce soustředilo na nalezení následujících odrůd:

Hrušně (GRIN Czech):

1. Ananaska česká
2. Krvavka veliká
3. Krvavka moravská - nahrazena Kozačkou bečovskou
4. Zelinka chlumecká
5. Libovická máslovka
6. Muškatelka šedá
7. Jakubka česká
8. Solanka
9. Koporečka
10. Říhova bezjaderka

Hrušně (bez ECN):

11. Děkanka letní - nahrazena Venuší (Plutzerbirne, Bon Chretien d'automne, Sommerapothekerbirne)
12. Limetka
13. Bečovská děkanka
14. Muškatelka ze Stráně
15. Oranžová zimní
16. Valečská děkanka

Úvod

U hrušní bylo nezbytné provést malou úpravu v řešení díla. Tato úprava se týkala Krvavky moravské a Děkanky letní. Obě odrůdy z dále popsaných důvodů nemohly být řešeny, a proto byly nahrazeny Kozačkou bečovskou (uměle vytvořený pracovní název) a Venuší (uměle vytvořený pracovní název). Odrůda Venuše je s velkou pravděpodobností odrůda Sommerapothekerbirne u které je ve staré pomologické literatuře udáváno též české jméno Čáslavka.

U pomologických popisů provedených v roce 2018 je nutno brát v úvahu výrazný posun zralosti odrůd vlivem časného nástupu jara, horkého a suchého průběhu léta. V klimaticky průměrných letech by toto zrání nastávalo výrazně později.

1. Ananaska česká

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - krajová odrůda neznámého původu

- pomologický popis: Říha J. 1937 - I. str. 37-39 - v rámci realizace díla byl proveden morfologický popis plodů

- zařazena do GRIN Czech: [10F0700004](#)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
33	BOR	33	Ananaska česká	DC 287/Nejda 1	2000	roubován 2016	mladý	netestováno		2018	50.273705	12.938672
3840	STRAN	30	Ananaska česká	DC 287/Nejda 1	2013		mladý	netestováno		2018	50.268745	12.957269

Historie

Zdrojový strom byl nalezen v roce 1998 na Karlovarsku a dnes již neexistuje. Odrůda byla mezitím přepěstována v genofundové ploše Děčín, kde byl vysazen mladý stromek v roce 2001. Plody z tohoto stromu byly použity k ověření pravosti odrůdy a fotodokumentaci. Zároveň z těchto nově zapěstovaných stromů v Děčíně byl použit rozmnožovací materiál pro stromy vysazené v genofundové ploše Bor a Stráň.

Pro on-farm konzervaci navrhujeme obě pozice jak v genofundové ploše Bor, tak ve Stráni. K zařazení by mělo dojít až po dokončení ověření pravosti. Oba stromy jsou vitální a ve velmi dobrém stavu.

Ananaska česká (3. 8. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Plody: menší až střední, hruškovitého až baňatého tvaru. Výška plodu se pohybuje od 55 mm, šířka dosahuje 50 mm. Plody bývají velikostně vyrovnané, jejich hmotnost dosahuje 60 g.

Slupka: bývá zelená, na sluneční straně jasně červeně zbarvená, výrazné jsou vyskytující se lenticely. Okolo kalichu je vytvořeno souvislé rzivé pokrytí slupky. Blíže k vrcholu plodu jsou lenticely méně četné.

Stopka: bývá krátká, výrazně silná, hnědě zbarvená, mírně prohnutá, v místě spojení s plodonošem rozšířená a zhrbolacená. Stopečná jamka je mělká. Stopka bývá do stopečné jamky vtlačena.

Kalich: středně velký, otevřený, zbytky kališních lístků rohovité, křehké, lámavé. Obkališí pokryto rzí, je hladké, překryté jasnou červení.

Dužnina: je bílá, máslovitá, šťavnatá, kořenitě chuti, příjemně vonící, typická je sladkost dužniny. Jadřinec je cibulového tvaru, kolem kterého se nachází ojedinělé sklereidy nenarušující při konzumu kvalitu dužniny. Plody si udržují dlouhodobě její kvalitu.

Semena: jsou plně vyvinuta, černě zbarvena, pravidelně rozmístěna v jednotlivých komorách jádřince.

Celkové zhodnocení: plody dozrávají v první polovině srpna, sklizené plody si uchovávají dlouhodobě kvalitu dužniny, která je máslovitá, šťavnatá, velmi dobré, sladké chuti. Vhodně termínově sklizené plody snáší dopravu, neotlačují se a nehniličí. Kvalitní dužnina umožňuje přímý konzum i různé způsoby konzervářského zpracování.

Označení vzorku: ANANASKA ČESKÁ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	43	41	40	39	42	43	40	44	38	44	41,4
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	43	40	41	46	43	42	41	44	40	42	41,6
Průměrná výška plodu (mm)	40	36	44	42	40	41	42	40	39	41	40,5
Průměrná délka stopky (mm)	26	21	23	21	20	19	21	23	20	23	21,7
Průměrná šířka stopky (mm)	3,6	3,1	3,5	3,3	3,2	3,0	3,1	2,9	3,0	3,2	3,19
Hmotnost 10 plodů (g)	53,9	51,2	55,6	63,2	60,4	51,7	61,3	49,8	56,4	69,8	57,33
Rf	12,3	11,7	14,1								12,7

ANANASKA ČESKÁ (1. 8. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

2. Krvavka veliká

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - krajová odrůda neznámého původu

- pomologický popis: v české literatuře není popsána - v rámci realizace díla byl proveden morfologický popis plodů

- zařazena do GRIN Czech: ve veřejné části databáze je uvedena položka [10F0700228](#) z dat dostupných ve veřejné části databáze nelze jednoznačně posoudit, zda se jedná o totožnou odrůdu (viz Historie)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
16	BOR	16	Krvavka veliká	Dalovice 46	2006		plodný	Krvavka veliká	Lípa	2018	50.272657	12.939479
78	BOR	78	Krvavka veliká	Levín	2010		mladý	netestováno			50.271204	12.940702
810	HLUPICE	4	Krvavka veliká	Levín	2013		mladý	netestováno			50.619295	14.215961
812	HLUPICE	6	Krvavka veliká	Levín	2013		mladý	netestováno			50.619264	14.216005
4731	DALOVICE	46	Krvavka veliká	Stará role 255713345	2000		plodný	Krvavka veliká	Lípa	2018	50.248836	12.890519

Historie

První plodný strom byl objeven v letech 1998-1999 panem Josefem Kloutvorem ve Staré Roli u Karlových Varů během průzkumných expedic VŠÚO Holovousy do Krušných hor. V této době byly také předány rouby kurátorovi sbírek Ing. F. Papršteini CSc., který projevil zájem o zařazení odrůdy do genofondových kolekcí. Z tohoto důvodu se domníváme, že položka [10F0700228](#) by možná mohla být touto odrůdou. Uvedený zdroj nabytí a poněkud jiný rok ale tuto domněnku vyvracejí. V GRIN Czech je ale uvedena již jen Krvavka moravská s uvedeným rokem nabytí 1952.

Odrůda byla posléze objevena na více místech v prostoru od Karlových Varů až po Litoměřice. Do dnešní doby se jedná o soubor více než 20 stromů a jednalo se v tomto prostoru o velmi rozšířenou odrůdu. Ing. Václav Tetera nás upozornil, že se pravděpodobně jedná o Krvavku velikou zmíněnou Bláhou na počátku 20. století. Též byla ojediněle nalezena i jinde v ČR např. v Bílých Karpatech. Po roce 2001 byla množena pod názvy Červená role a Krvavka levínská. Po celé ČR rostou desítky až malé stovky mladých stromů této staré odrůdy.

Dle dosavadních zkušeností odrůda dosti pozdě nastupuje do plodnosti a mimo optimální hrušňové polohy je výnosově nejistá. Dále je v nevhodných klimatických a půdních podmínkách silněji napadena strupovitostí. Na hlubokých půdách na Mostecku však poskytuje velmi atraktivní ovoce. Je habituálně zajímavá a zcela jistě je to dlouhověká odrůda. Stáří nejstarších stromů odhadujeme na 150 let. Při mezinárodních setkáních se zatím nepodařilo ztotožnit tuto odrůdu s jinou krvavkou a je možné že se jedná o lokální odrůdu severozápadních Čech. Je zajímavé, že takto rozšířená odrůda unikla pozornosti českých pomologů.

Pro zařazení do on-farm konzervace doporučujeme především strom na pozici 46 v genofondové ploše Dalovice, který je ve velmi dobrém stavu a opakovaně byla ověřena pravost odrůdy.

Po ověření pravosti bude možné zařadit i stromy v genofondové ploše Hlupice a strom na pozici 78 v genofondové ploše Bor.

Naopak strom na pozici 16 v genofondové ploše Bor není vhodný. Bylo zde provedeno roubování za kůru a hrozí vylomení celé roubované části. Strom je plánován k likvidaci a k nahrazení jinou odrůdou.

Krvavka veliká (3. 8. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Vytváří mohutné, široce pyramidální koruny s kratším plodným obrostem.

Plody: dosahují střední velikosti 100 - 150 g, krátce kuželovitého tvaru s typickým zúžením přecházející ve stopku. Šířka ve spodní třetině plodu dosahuje okolo 60 mm, výška 75 mm, typickou jeho symetrii.

Slupka: je hladká, lesklá, zelenavě žlutá s jasnou červenou krycí barvou pokrývající téměř polovinu plodu. Z krycí barvy vystupují výrazně rzivé a početné lenticely. V okolí kalichu přechází v souvislou, ale nevýraznou rzivost.

Stopka: je mírně prohnutá až 50 mm dlouhá středně silná, zelenavě hnědá. V místech spojení s plodonosným obrostem typicky rozšířená. Jamka stopečná je mělká, pravidelná, vytváří nevýrazný zával pokrytý souvislou jemnou rzivostí.

Kalich: je velký umístěn v mělké, ale široké kališní jamce: Ušty jsou pravidelně rozmístěné v oblasti kalichu, jsou vystouplé a plstnaté.

Dužnina: je krémově bílá až narůžovělá, rozplývavá středně pevná, bez výrazného aroma. Chuť je sladká až mírně navinulá. Jádřínek je malý.

Semena: jsou nevyvinuta se sklonem k vysokému stupni partenokarpie.

Celkové zhodnocení: plody dozrávají v poslední dekádě srpna. Předností je jejich barevné vybarvení i líbivý tvar plodu. Snadno se transportují. Sklon k partenokarpii příznivě ovlivňuje celkovou kvalitu dužniny. Chybí obvyklé růžové až červené zbarvení v oblasti jádřince, ale i dužniny.

Označení vzorku: KRVAVKA VELIKÁ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	55	49	61	47	60	64	59	62	56	51	56,4
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	50	46	52	45	48	52	57	60	52	48	51,0
Průměrná výška plodu (mm)	70	69	73	66	70	72	64	50	56	70	66,0
Průměrná délka stopky (mm)	46	40	52	56	47	54	56	49	52	47	49,9
Průměrná šířka stopky (mm)	2,5	2,3	2,0	2,7	2,4	2,0	2,1	2,3	2,5	2,4	2,27
Hmotnost 10 plodů (g)	114,4	142,9	147,6	119,9	100,8	112,0	124,4	112,6	111,6	107,5	119,4
Rf	12,6	14,2	11,8								12,87

*popis proveden na plodech z lokality Bedřichův světce

**fotodokumentace ze stromu v genofondové ploše Dalovice

KRVAVKA VELIKÁ (2. 8. 2016 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

3. Krvavka moravská

* nahrazena Kozačkou bečovskou

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - krajová odrůda neznámého původu
- pomologický popis: v dostupné literatuře nenalezena ani zmínka o odrůdě tohoto jména
 - v rámci realizace díla nemohl být proveden morfologický popis plodů, protože nebyly dostupné
- zařazena do GRIN Czech: [10F0700067](#)

V průběhu realizace díla se nepodařilo z VŠÚO Holovousy získat popis této odrůdy ani vzorek plodů pro jejich dokumentaci. Ve vybraném vzorku genofondových ploch se nenachází mimo Krvavky veliké žádná další odrůda ze skupiny krvavek. Z tohoto důvodu byla tato odrůda v realizaci projektu nahrazena Kozačkou bečovskou.

3. Kozačka bečovská

* pracovní název uměle vytvořený

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - krajová odrůda neznámého původu
- pomologický popis: poprvé popsána v roce 2017 v rámci odborného programu ČSOP
 - v rámci realizace díla proveden morfologický popis plodů a jejich fotodokumentace
- zařazena do GRIN Czech: zřejmě ne a zcela jistě ne pod tímto názvem

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
853	HLUPICE	47	Kozačka bečovská	Bečov u Mostu	2015		mladý	netestováno		2018	50.617842	14.218914
855	HLUPICE	49	Kozačka bečovská	Bečov u Mostu	2015		mladý	netestováno		2018	50.617728	14.219056

Historie

Odrůdu objevili v Bečově u Mostu spolupracovníci odborného programu ČSOP Vladislav a Šárka Kopeckých v roce 2015. Původně se jednalo o dva stromy, nyní je živý již jen jeden. Odrůda se jeví jako velmi raná a plodná. O náročnosti na stanoviště není dosud mnoho známo, protože plodný strom se nachází v optimální hrušňové poloze. Odrůdu se dosud nepodařilo ztotožnit s žádnou známou českou nebo zahraniční. Pouze koncem září vyslovili němečtí pomologové domněnku, že by se mohlo jednat o starou odrůdu Petersbirne pro kterou Pixa uvádí český název Petržilka. Byla to ale pouze na základě fotografií a na ověření této domněnky je nutno ještě pracovat.

Do on-farm konzervace navrhujeme obě pozice na Hlupici až se povede provést kontrolu pravosti odrůdy. Jedná se také o nejstarší mladé stromky, kde je největší naděje na jejich plody.

Kozačka bečovská (3. 8. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

*pro popis použity plody z mateřského stromu

Plody: malé, široce hruškovitého tvaru, výška plodu kolem 45 mm, šířka 40 mm, hmotnost se zpravidla pohybuje od 32 do 41 g.

Slupka: jemná, hladká matně lesklá, v plné zralosti šedozeleně nažloutlá. Sluneční strana plodu je pokryta karmínovým líčkem. V okolí kalichu a stopky se vyskytuje rzivost a celý plod pokrývají drobné rzivé lenticely.

Stopka: bývá dlouhá nad 50 mm, prohnutá, nazelenalá, do plodu jako vtlačena vytváří, výrazný stopečný zával.

Kalich: otevřený, velký, umístěn v pravidelné stopeční jamce. Ušty jsou tuhé, rohovité, vystouplé.

Dužnina: zelenavě bílá, jemná, výrazně sladká, velmi dobré kořenité chuti. V průběhu dozrávání dochází k hniličení a k vysoké její sladkosti. Sklereidy v oblasti cibulového jádřince se téměř nevyskytují. Po rozkrojení plodu dužnina téměř nehnědne.

Semena: plně vyvinuta, tmavě zbarvena, typická je jejich velikost.

Celkové zhodnocení: plody dozrávají v první polovině srpna, typické je jejich hniličení a sklon k otláčení. Vhodná je jejich časnější sklizeň. Předností je jejich jakostní dužnina a barevná lákavost plodů. Uplatní se zejména pro řadu konzervářských způsobů zpracování přednostně na sušení. Nabízí se i využití semen pro účely výroby podnoží.

Označení vzorku: KOZAČKA BEČOVSKÁ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	41	43	38	39	40	38	42	38	43	42	40,4
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	40	41	36	38	41	38	41	39	42	40	39,6
Průměrná výška plodu (mm)	44	45	40	39	39	36	41	38	41	40	40,3
Průměrná délka stopky (mm)	44	45	45	40	41	42	43	40	41	40	42,1
Průměrná šířka stopky (mm)	2,1	1,9	2,0	2,0	1,9	1,8	2,0	2,1	2,0	2,0	1,98
Hmotnost 10 plodů (g)	37,6	25,7	37,9	41,5	32,1	32,6	37,2	33,5	37,2	36,2	35,15
Rf	18,5	15,4	16,7								16,87

KOZAČKA BEČOVSKÁ (2. 8. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

4. Zelinka chlumecká

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - krajová odrůda

- pomologický popis: stručná zmínka uvedena v Kamenický K. 1926 str. 18-19

- v rámci realizace díla nemohl být proveden morfologický popis plodů, protože poštovní služba ztratila zásilku s plody

- byla provedena pouze fotodokumentace plodů dle stromu z roku 1941 v genofondové ploše Chotobuz v Průhonicích

- zařazena do GRIN Czech: [10F0700146](#)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
19	BOR	19	Zelinka chlumecká	Chotobuz 260	2018		mladý	netestováno		2018	50.272838	12.939309

Do on-farm konzervace navrhujeme pozici v genofondové ploše Bor po dovedení do plodnosti a kontrole pravosti odrůd.

Odrůda je zachycena ojediněle i v jiných genofondových plochách programu ČSOP, ale vždy jako mladé, dosud neplodné stromky.

Poznámka:

Odrůdu komerčně množil od roku 2011 Ing. Stanislav Boček PhD., který získal tuto odrůdu právě z genofondové plochy Chotobuz.

ZELINKA CHLUMECKÁ (2. 8. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

5. Libovická máslovka (syn. Libochovická máslovka)

***pod synonymem Libochovická máslovka je položka vedena v genofondových plochách**

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: stará šlechtěná - křížení Lucasova x Druardova

- pomologický popis: stručná zmínka uvedena v Koch V., Blatný C. jun., Blaha J., Kalášek J. 1967

- v rámci realizace díla proveden morfologický popis plodů a jejich fotodokumentace z plodného stromu v genofondové ploše

Chotobuz

- zařazena do GRIN Czech: [10F0700072](#) jako Libovická máslovka

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
4822	HLUPICE	119	Libochovická máslovka	Chotobuz 235	2018		mladý	netestováno		2018	50.618839	14.217381
4823	HLUPICE	120	Libochovická máslovka	Chotobuz 235	2018		mladý	netestováno		2018	50.618887	14.217261

Do on-farm konzervace navrhujeme oba stromy na pozicích v genofondové ploše Hlupice po dokončení kontroly pravosti odrůdy. Odrůda zatím není zastoupena v dalších plochách s evidencí vedenou ČSOP.

Libovická máslovka (27. 9. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Plody: střední, poměrně vyrovnané, jejich hmotnost se pohybuje od 125 do 156 g. Tvar plodů je baňatý, ke stopce zúžený, šířka plodu dosahuje až 68 mm, výška je o něco nižší – 66 mm.

Slupka: je hladká, zeleno žlutá, tenká, celý plod je pokryt síťovanou rzivostí. Souvislá rzivost se nachází ve spodní třetině plodů, začíná od kalichu a pokračuje až do jeho třetiny, kde se postupně ztrácí.

Stopka: je velmi dlouhá, dosahuje až 37 mm, ve spodní polovině dužnatá, mírně prohnutá, zbarvením odpovídá plodu. Šířka dosahuje 3,4 mm, v horní části bývá zhrbolacená. Jamka kališní je neznatelná, horní část slupky přechází plynule ve stopku.

Kalich: je středně hluboký, výrazné jsou Ušty, rozkládající se pravidelně v kališní jamce jsou vztyčeně rohovité a vystupují nad její úroveň.

Dužnina: je krémově bílá až nažloutlá, jemná, rozplývavá, velmi šťavnatá. Chuť je mimořádně sladká, mírně aromatická, velmi lahodná. Jádřínek je malý, sklereidy při konzumaci téměř neznatelné. Po rozkrojení plodu dužnina nehnědne.

Semena: tmavě zbarvena, plně vyvinuta, pravidelně rozmístěna v komorách jádřince

Celkové zhodnocení: plody dozrávají koncem září. Časté je hniličení plodů. Po sklizňové zralosti plody rychle vstupují do zralosti konzumní. Plody lze uchovat pouze krátkodobě. Tvarově i chuťově lákavé plody nachází využití jako ovoce stolní tak i pro konzervářenské způsoby.

Označení vzorku: LIBOVICKÁ MÁŠLOVKA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	62	68	54	46	52	48	46	53	59	41	52,9
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	56	58	49	41	50	44	42	51	54	40	48,5
Průměrná výška plodu (mm)	62	71	66	58	64	61	66	56	53	61	61,8
Průměrná délka stopky (mm)	29	31	33	32	35	37	26	29	31	34	31,7
Průměrná šířka stopky (mm)	3,2	3,3	2,9	3,0	3,1	2,7	2,5	2,7	3,1	3,4	2,99
Hmotnost 10 plodů (g)	125	130	131	143	155	126	132	148	156	147	139,3
Rf	16,3	15,2	16,8								16,1

LIBOVICKÁ MÁSLÓVKA (19.9. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

6. Muškotelka šedá

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - krajová odrůda

- pomologický popis: Koch V., Blatný C. jun., Blaha J., Kalášek J. 1967 str. 183-187

- zařazena do GRIN Czech: [10F0700091](#)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
4653	HLUPICE	87	Muškatelka šedá	Břevnov 221	2017		mladý	netestováno		2018	50.616790	14.219833
4654	HLUPICE	88	Muškatelka šedá	Břevnov 221	2017		mladý	netestováno		2018	50.616879	14.219787

Do on-farm konzervace navrhujeme oba stromy na pozicích v genofondové ploše Hlupice po dokončení kontroly pravosti odrůdy. Odrůda je také zastoupena v dalších plochách s evidencí vedenou ČSOP.

7. Jakubka česká

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - krajová odrůda

- pomologický popis: krátká zmínka v Koch V., Blatný C. jun., Blaha J., Kalásek J. 1967 str. 351-352

- v rámci realizace díla proveden morfologický popis plodů a jejich fotodokumentace z plodného stromu Lučiny 15 (tento strom je zdrojovým pro nově zapěstované stromy v genofondových plochách)

- zařazena do GRIN Czech: [10F0700058](#)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
4824	HLUPICE	121	Jakubka česká	Lučiny 015	2018		mladý	netestováno		2018	50.618928	14.217113
4826	HLUPICE	123	Jakubka česká	Lučiny 015	2018		mladý	netestováno		2018	50.618997	14.216866

Do on-farm konzervace navrhujeme oba stromy na pozicích v genofondové ploše Hlupice po dokončení kontroly pravosti odrůdy. Odrůda je také zastoupena v dalších plochách s evidencí vedenou ČSOP.

JAKUBKA ČESKÁ (23. 7. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Původní česká nejranější odrůda.

Růst: plody menší baňaté, nejširší ve spodní třetině plodu, postupně se plod mírně zužuje až je stopce plodu. Hmotnost plodu se pohybuje okolo 40 g, příčný průměr ve spodní části plodu dosahuje 40 mm, celková jeho výška je nad 50 mm.

Slupka: zelenavě žlutá, ze sluneční strany pokryta jasnou červení s výrazným tečkováním.

Kalich: nápadně pootevřený, umístěný na vysunutém temeni plodu, typické je zhrbolacení celé jamky kališní.

Stopka: dlouhá, prohnutá, do plodu mírně vtlačena což vytváří řadu mírných výškově posunutých závalů.

Dužnina: bělavá, rozplývavá, šťavnatá, sladce navinulé chuti, příjemně kořenitá.

Semena: ve sklizňovém termínu zralosti světle zbarvena, v době konzumní zralosti plodu jsou tmavá a doprovází jeho hniličení.

Celkové zhodnocení: je nejranější drobnoplodou odrůdou hrušní s velmi dobrou sladce navinulou chutí s příjemnou kořenitostí. Plody nachází uplatnění v konzervářenském zpracování - na hruškové povidlí, sušení a také při výrobě destilátu. Nelze opomenout mimořádnou vzrůstnost ale, i využití v extenzivním pěstování, alejích i stromořadích i v rámci produkce hrušňové dřevní hmoty.

Označení vzorku: JAKUBKA ČESKÁ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	38	39	35	36	45	46	43	44	41	46	41,3
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	39	39	37	39	42	43	41	42	30	31	38,3
Průměrná výška plodu (mm)	40	52	48	44	53	47	46	44	48	40	46,2
Průměrná délka stopky (mm)	42	55	44	55	56	44	50	61	45	60	51,2
Průměrná šířka stopky (mm)	2,1	2,2	2,2	2,2	2,1	1,9	2,0	1,9	2,0	2,1	2,07
Hmotnost 10 plodů (g)	31,9	38,1	30,7	31,0	27,9	31,3	41,5	30,9	31,9	39,1	33,43
Rf	16,3	14,0	14,9								15,07

JAKUBKA ČESKÁ (14.7. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

8. Solanka

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - krajová odrůda Českého středohoří, která se celoevropsky rozšířila
- pomologický popis: Koch V., Blatný C. jun., Blaha J., Kalášek J. 1967 str. 100-105
- zařazena do GRIN Czech: [10F0700125](#)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
70	BOR	70	Solanka	Lubenec	2007		mladý	netestováno		2018	50.271283	12.940567
813	HLUPICE	7	Solanka	Býčkovice	2013		mladý	netestováno		2018	50.619238	14.216080
814	HLUPICE	8	Solanka	Býčkovice	2013		mladý	netestováno		2018	50.619190	14.216142
820	HLUPICE	14	Solanka	původní	asi1940		plodný	Solanka	Lípa	2018	50.619004	14.216579

Do on-farm konzervace navrhujeme nově zapěstované stromy na pozicích v genofondové ploše Hlupice a v Boru po dokončení kontroly pravosti odrůdy.

Nedoporučujeme původní strom na pozici 14 v genofondové ploše Hlupice. Odrůda je roubována pouze na jedné větvi a zbytek stromu je pláň - podnož. Po nástupu plodnosti nově zapěstovaných stromů bude pravděpodobně vykácen.

Odrůda je také zastoupena v dalších plochách s evidencí vedenou ČSOP.

8. Kačenka

V genofondových plochách je také uchovávána forma Solanky, která se liší intenzivním červeným zabarvením a menším růstem stromů. Stromy dosahují cca 2/3 - 1/2 běžných rozměrů solanky. Pro odlišení klasické formy je vedena pod označením Kačenka. Tato forma byla v letech 2007-2017 nalezena na více místech v Ústeckém kraji.

Přiložená fotodokumentace nepochází z realizace tohoto díla.

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
4818	HLUPICE	115	Kačenka	Záhoří H7	2018		mladý	netestováno		2018	50.618653	14.217876
4821	HLUPICE	118	Kačenka	Záhoří H7	2018		mladý	netestováno		2018	50.618791	14.217526

Do on-farm konzervace navrhujeme nově zapěstované stromy na pozicích v genofondové ploše Hlupice. Kačenka je též zapěstována v dalších genofondových plochách mimo vybraný vzorek ploch.

9. Koporečka

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - krajová odrůda Českého středohoří, která se celoevropsky rozšířila
- pomologický popis: Koch V., Blatný C. jun., Blaha J., Kalásek J. 1967 str. 342-346
- zařazena do GRIN Czech: [10F0700065](#)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
79	BOR	79	Koporečka	Děčín Libverda	2009	roubováno 2010	mladý	netestováno		2018	50.271241	12.940800
833	HLUPICE	27	Koporečka	Děčín Libverda	2013		plodný	Koporečka	Lípa	2018	50.618715	14.217265
835	HLUPICE	29	Koporečka	Děčín Libverda	2013		plodný	Koporečka	Lípa	2018	50.618656	14.217448

Do on-farm konzervace navrhujeme nově zapěstované stromy na pozicích v genofondové ploše Hlupice. V roce 2018 přinesly první plody a podařilo se ověřit pravost odrůdy.

Pozici v Boru navrhujeme zařadit po dokončení kontroly pravosti odrůdy.

Odrůda je také zastoupena v dalších plochách s evidencí vedenou ČSOP.

10. Říhova bezjaderka

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: buď nahodilý semenáč nebo záměrné šlechtění Josefa Eduarda Procheho neznámých rodičovských komponentů
- pomologický popis: Koch V., Blatný C. jun., Blaha J., Kalásek J. 1967 str. 262-265
- zařazena do GRIN Czech: [10F0700120](#)

Ve vybraných genofondových plochách byly zapěstovány stromy pocházející z mateřského stromu Vrchlábí 53 v genofondové ploše KRNAP. Kontrolou pravosti tohoto plodného stromu bylo zjištěno, že se nejedná o Říhovu bezjaderku ale o neznámou odrůdu, která byla popsána (popis a fotodokumentace uvedena dále, včetně srovnávací fotodokumentace Říhovy bezjaderky získané na Česko-polsko-saském semináři koncem září 2018). Odrůda není s velkou pravděpodobností přítomna ve vybraném vzorku genofondových ploch.

Vrchlábí 53 (18. 9. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Plody: většinou malé s hmotností od 60 do 90 g. Tvar plodu je hruškovitý, ke stopce zúžený, lahvicovitě protáhlý, nejširší ve spodní třetině, kde jeho šířka dosahuje okolo 55 mm. Výška plodu se pohybuje okolo 70 mm. Pro některé plody je charakteristická mělká rýha táhnoucí se od kalichu ke stopce.

Slupka: středně silná, ostrá, základní barva zelená, překryta ve spodní polovině souvislou rzí. Rzivost slupky pokračuje kompaktními skvrnami až ke stopce.

Stopka: silná, mírně prohnutá, hnědozeleně zbarvená, dlouhá do 50 mm. Je vtlačena do malé stopečné jamky, nepravidelně zhrbolacené. Její umístění je na špičce plodu přitlačené k jedné straně.

Kalich: středně velký, otevřený, umístěný v pravidelné, mělké kališní jamce. Ušty tenké široké, šedohnědě zbarvené, přitisklé na plod.

Dužnina: je pevná, tuhá se střední šťavnatostí, bílé barvy, sladká i mírně navinulá. Dužnina zachovává barvu, nehnědne. Sklereidy při jídle nevadí. Jadrinec je malý, protáhle cibulovitý. Semena jsou nevyzrálá, tmavě hnědá až černá, zpravidla po dvou v komoře.

Celkové zhodnocení: je vhodnou odrůdou pro sušení. Plody jsou méně líbivé, často až nevzhledné najdou však uplatnění pro řadu konzervářského zpracování.

Označení vzorku: VRCHLABÍ 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	49	53	51	54	59	50	56	52	50	55	53,1
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	54	55	42	73	68	62	62	50	50	52	57,3
Průměrná výška plodu (mm)	52	50	67	53	50	68	52	65	70	54	58,1
Průměrná délka stopky (mm)	44	42	45	40	42	46	50	51	50	47	45,7
Průměrná šířka stopky (mm)	3,1	2,0	3,2	3,2	3,3	3,0	2,7	3,2	3,1	3,2	3,0
Hmotnost 10 plodů (g)	90,4	65,2	63,9	68,6	78,3	72,5	71,1	80,2	81,2	73,3	74,43
Rf	17,0	16,8	17,3								17,03

VRCHLABÍ 53 (8.9. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

Bezjaderka Říhova (10.10. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

11. Děkanka letní (Runde mundnetzbirne)

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - krajová odrůda
- pomologický popis: krátce zmíněna v Říha J 1937 - I. str.2
- zařazena do GRIN Czech: ne

V rámci zhotovení díla byl plánován popis této odrůdy. Jako jedna z mála v roce 2018 nepřinesla žádné plody a tak nebylo možné odrůdu popsat. Pro využití odborných kapacit byla zvolena náhradní odrůda

11. Venuše = Čáslavka pravá = Plutzerbirne, Bon Chretien d'automne, Sommerapotehkerbirne

*pracovní název uměle vytvořený

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: nahodilý semenáč - krajová odrůda
- pomologický popis: v české literatuře neexistuje - krátce zmíněna Koch V., Blatný C. jun., Blaha J., Kalášek J. 1967 str. 353
- zařazena do GRIN Czech: ne

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
872	HLUPICE	66	Venuše	Bedřichův světec	2016		mladý	netestováno		2018	50.616280	14.219841
879	HLUPICE	73	Venuše	Bedřichův světec	2016		mladý	netestováno		2018	50.615743	14.219810

Historie

Odrůdu objevili nedaleko Bečova u Mostu spolupracovníci odborného programu ČSOP Vladislav a Šárka Kopeckých v roce 2014. Postupně byly objevovány další a dnes víme o minimálně 5 stromech v Lounském středohoří. Odrůda tvoří veliké výrazné stromy. A na stanoviště se nezdá být přespříliš náročná. Nález se podařilo ztotožnit v roce 2018 se starou francouzskou odrůdou dokladovanou již v 17.století v českém prostředí nazývanou jako Čáslavku pravou.

Do on-farm konzervace navrhujeme obě pozice na Hlupici až se povede provést kontrolu pravosti odrůdy. Jedná se také o nejstarší mladé stromky, kde je největší naděje na jejich plody.

Nově zapěstované stromy této odrůdy se vyskytují i v dalších genofondových plochách metodicky vedených ČSOP.

Dále navrhujeme tuto odrůdu zařadit do genofondových kolekcí NP GZR jako odrůdu tradičně pěstovanou na území ČR.

Venuše = Čáslavka pravá (18. 8.2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Stromy rostou silně, vytváří vysoce kulovité, středně husté až velmi husté koruny.

Plody: střední velikosti, nepravidelného tvaru, nejširší ve středu plodu, zpravidla od jeho středu následuje zúžení, jak směrem ke stopce i kalichu. Šířka plodu v jeho polovině dosahuje 70 mm, jeho výška pak 80 mm. Typické je zhrbolacení celého plodu.

Slupka: je zelenožlutá, hladká, na sluneční straně zarudlá. Jemné tečkování pokrývá celý plod.

Stopka je dlouhá 70 mm, mírně prohnutá, středně silná až silná, vtlačena do stopečné jamky, která přechází v několik výrazných zhrbolení a postrádá tak její pravidelnost. Stopka v této bazální části přechází v dužnatou část, její barva je světle zelená.

Kalich: je mělký, široký, umístěný v několika výrazně vystouplých hrbolech. Kališní lístky jsou krátké, úzké, nepřesahují jamku kališní.

Dužnina: je krémově žlutá, máslově rozplývavá, jemná, velmi dobré chuti, výrazně sladce navinulá. Jadřinec je malý s výskytem nepatných sklereidů.

Semena: tmavě zbarvena, plně nevyvinuta, vysokým sklonem k partenokarpii plodu.

Celkové zhodnocení: plody dozrávají ve druhé polovině srpna. Pro nepravidelnost tvaru a rozdíly velikostní je méně lákavá, avšak chuťově vynikající. Uchovatelnost plodů je krátkodobá, u přezrálých plodů dochází k destrukci dužniny a ztrátě pro přímý konzum.

Označení vzorku: VENUŠE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	70	63	65	76	67	73	65	68	71	76	69,4
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	63	60	63	72	65	69	62	65	66	72	65,7
Průměrná výška plodu (mm)	81	73	71	82	79	80	72	63	61	66	72,8
Průměrná délka stopky (mm)	68	61	54	60	63	66	59	70	64	62	62,7
Průměrná šířka stopky (mm)	2,5	2,1	2,3	2,1	2,3	2,0	2,1	2,3	2,0	2,2	2,19
Hmotnost 10 plodů (g)	135,0	120,6	174,4	133,5	138,6	126,3	137,1	121,1	132,6	128,2	134,74
Rf	17,7	14,6	12,2								14,83

Venuše = Čáslavka pravá (2017 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

12. Limetka

* pracovní název uměle vytvořený

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: odrůda neznámého původu
- pomologický popis: poprvé popsána v roce 2016 v rámci odborného programu ČSOP
 - v rámci realizace díla proveden morfologický popis plodů a jejich fotodokumentace
- zařazena do GRIN Czech: zřejmě ne a zcela jistě ne pod tímto názvem

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
868	HLUPICE	62	Limetka	Milá 4	2015		mladý	netestováno		2018	50.616648	14.219772
869	HLUPICE	63	Limetka	Milá 4	2015		mladý	netestováno		2018	50.616551	14.219787

Historie

Odrůdu objevili v nedaleko Bečova u Mostu spolupracovníci odborného programu ČSOP Vladislav a Šárka Kopeckých v roce 2013. Dosud je známý jen jeden strom, nemáme informaci, že by se v ČR nacházel další jedinec této odrůdy. Odrůda se jeví jako pozdně letní a plodná. O náročnosti na stanoviště není dosud mnoho známo, protože plodný strom se nachází v optimální hrušňové poloze. Odrůdu se dosud nepodařilo ztotožnit s žádnou známou českou nebo zahraniční přestože je vzhled plodů velmi specifický, odrůda má i velmi charakteristické letorosty a listy.

Dále uvedený popis a fotodokumentace je provedena podle jediného známého plodného stromu.

Do on-farm konzervace navrhujeme obě pozice na Hlupici, až bude možné provést kontrolu pravosti odrůdy. Odrůda byla vysazena i do další genofondových ploch s cílem získat informace o jejích nárocích na prostředí.

Dále navrhujeme provést genetickou analýzu, zda se nejedná o hruškojeřáb.

Limetka M 4 (18. 8. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Plody: menší s hmotností od 60 do 100 g, krátce kuželovitého tvaru. Šířka plodu se pohybuje okolo 50 mm, výška plodu je o něco vyšší 60 mm. Pravidelnost tvaru plodu je mírně narušena zhranacením v jeho horní třetině, které končí v jamce stopečné. Vyskytují se i asymetrické plody, kdy jedna polovina plodu je nižší.

Slupka: pevná, tenká, lesklá, mírně zvlněná. Základní barva je brčálově zelená. V plné zralosti plody hniličí a získávají hnědozelené zbarvení. Světle zelené zbarvení pokrývá okolí jamky stopečné.

Stopka: dosahuje délky do 50 mm, je mírně prohnutá, nazelenalá, později hnědne a dřevnatí. V okolí jamky stopečné se vytváří malý zával, který přechází ve stopku, která je odkloněna do boku

Kalich: střední až větší, otevřený, miskovitý. Obkališí je pravidelné, široce zvlněné. Ušty jsou široké, plstnaté pravidelně rozložené, šedě zbarvené.

Dužnina: je tuhá, pevná, šťavnatá, nažloutle zelená. V okolí jádřince se vyskytují drobné sklereidy. Chuť je výrazně sladká, mírně aromatická. Plody hniličí od jádřince, následně dužnina šťavnatí, měkne a sládne a je velmi chutná. Jadřinec je malý, protáhle cibulovitý. Semena jsou světle hnědá, později černá, ne vždy plně vyvinuta.

Celkové zhodnocení: plody tvarově i barevně přitažlivé, lákavé. Dužnina po rozkrojení plodu nehnědne. Plody lze použít pro řadu způsobů konzervářského zpracování, velmi časté je sušení. Nevylučuje se i přímý konzum zhniličených plodů.

Označení vzorku LIMETKA M4	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	56	52	54	49	53	50	47	48	53	51	51,3
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	54	52	50	51	46	52	48	50	51	48	50,2
Průměrná výška plodu (mm)	63	57	52	51	54	61	53	51	54	50	54,6
Průměrná délka stopky (mm)	45	42	48	41	42	44	42	40	48	42	43,4
Průměrná šířka stopky (mm)	2,0	2,1	2,0	2,1	2,2	2,0	2,1	2,0	2,1	2,1	2,07
Hmotnost 10 plodů (g)	85,9	86,5	90,8	92,9	67,4	102,8	66,9	80,5	79,9	88,0	84,0
Rf	14,1	15,5	14,6								14,73

Limetka M 4 (2017 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

13. Bečovská děkanka

* pracovní název uměle vytvořený

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: odrůda neznámého původu
- pomologický popis: poprvé popsána v roce 2017 v rámci odborného programu ČSOP
 - v rámci realizace díla proveden morfologický popis plodů a jejich fotodokumentace
- zařazena do GRIN Czech: zřejmě ne a zcela jistě ne pod tímto názvem

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
4805	HLUPICE	103	Bečovská Děkanka	3D Bečov	2018		mladý	netestováno		2018	50.618021	14.218969
4807	HLUPICE	105	Bečovská Děkanka	3D Bečov	2018		mladý	netestováno		2018	50.618144	14.218835

Historie

Odrůdu objevili v nedaleko Bečova u Mostu spolupracovníci odborného programu ČSOP Vladislav a Šárka Kopeckých v roce 2017. Další stromy byly objeveny v blízkém okolí během mapovací expedice v srpnu 2017. Odrůda se jeví jako raná letní a dosti plodná. O náročnosti na stanoviště není dosud mnoho známo, protože plodné stromy rostou v optimální hrušňové poloze. Odrůdu se dosud nepodařilo ztotožnit s žádnou známou českou nebo zahraniční.

Pomologický popis plodů proveden dle mateřského stromu použitého pro zapěstování nových stromů v genofondových plochách.

Do on-farm konzervace navrhujeme obě pozice na Hlupici, až bude možné provést kontrolu pravosti odrůdy. Odrůda byla vysazena i do další genofondových ploch s cílem získat informace o jejich nárocích na prostředí.

DĚKANKA BEČOVSKÁ (3. 8. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc. - popis

Plody: menší až střední velikosti, výška 50 mm, šířka o něco málo vyšší 60 mm, hmotnost se pohybuje od 53 do 100 g. Typická je rozdílnost ve velikosti plodů. Tvar plodu je tupě kuželovitý až kulovitý, poměrně pravidelný.

Slupka: hladká, lesklá, zelená, na sluneční straně překryta jasnou červení. V době zralosti se slupka zbarvuje žlutě. Lenticely jsou typické jasnou rzivostí a hustě pokrývají celý plod. Směrem ke kalichu přechází v souvislou rzivost.

Stopka: bývá dlouhá, silná typicky prohnutá k plodonoši pevně přisedlá, při sklizni nesnadno oddělitelná. V horní části plodu je stopka do plodu vtlačena a vytváří pravidelnou mělkou jamku stopečnou.

Kalich: je otevřený, umístěný v mělké kališní jamce, obkalší bývá mírně zhrbolacené. Ušty jsou krátké, nepatrně vystupují z jamky kališní, jsou křehké a lámavé.

Dužnina: je bělavá, šťavnatá, křehká, sladké příjemné chuti bez výrazného aroma, a pokud se u vyzrálých plodů vyskytuje, je téměř nezatelné. Kolem jádřince se nachází nevýrazné sklereidy a při konzumu nemají vliv na kvalitu dužniny. Přezrálé plody jsou typické hniličením.

Semena: jsou tmavé, černé barvy, nebývají plně vyvinuta, jádřinec je malý cibulovitého tvaru.

Celkové zhodnocení: plody dozrávají v první polovině srpna, jsou vzhledově lákavé, sluneční strana plodu je překryta jasnou červení, která především vyniká v době konzumní zralosti. Plody jsou vhodné pro přímý konzum i různé druhy konzervářského zpracování.

Označení vzorku: DĚKANKA BEČOVSKÁ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	56	52	50	54	49	50	48	54	51	50	51,4
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	55	53	50	53	52	53	51	50	52	48	51,7
Průměrná výška plodu (mm)	48	50	49	51	50	52	53	52	50	52	50,7
Průměrná délka stopky (mm)	49	47	48	36	37	49	41	46	37	42	43,2
Průměrná šířka stopky (mm)	2,5	2,1	2,0	2,1	2,0	2,6	2,1	2,3	2,0	2,1	2,18
Hmotnost 10 plodů (g)	74,0	100,6	93,5	69,4	53,6	72,4	69,9	62,4	73,1	71,4	74,23
Rf	14,1	16,2	15,9								15,4

DĚKANKA BEČOVSKÁ (1.8.2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

14. Muškatelka ze Stráně

* pracovní název uměle vytvořený

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: odrůda neznámého původu
- pomologický popis: poprvé popsána v roce 2014 v rámci odborného programu ČSOP
 - v rámci realizace díla proveden morfologický popis plodů a jejich fotodokumentace
- zařazena do GRIN Czech: zřejmě ne a zcela jistě ne pod tímto názvem

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
818	HLUPICE	12	Muškatelka ze Stráně	Dalovice 27	2013	roubováno 2016	mladý				50.619014	14.216411
3816	STRAN	6	Muškatelka ze Stráně	původní	asi 1930		plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa	2018	50.269427	12.959394
3818	STRAN	8	Muškatelka ze Stráně	původní	asi 1930		plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa	2018	50.269367	12.959221
3820	STRAN	10	Muškatelka ze Stráně	původní	asi 1930		plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa	2018	50.269318	12.959086
3822	STRAN	12	Muškatelka ze Stráně	původní	asi 1930		plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa	2018	50.269258	12.958908
3832	STRAN	22	Muškatelka ze Stráně	původní	asi 1930		plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa	2018	50.268960	12.958011
3839	STRAN	29	Muškatelka ze Stráně	původní	asi 1930		plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa, Řezníček	2018	50.268774	12.957383
3851	STRAN	A19	Muškatelka ze Stráně	původní	asi 1930		plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa	2018	50.269059	12.958297
4693	DALOVICE	27	Muškatelka ze Stráně	Stráň 3	2000	roubováno.2010	plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa	2018	50.248493	12.888301

Historie

Odrůda byla objevena v roce 1999 na Karlovarsku v nadmořské výšce cca 480m. Byla vysazena jako oboustranné stromořadí čítající v době objevu 20 stromů, původně snad ještě více. Dnes se dochovalo 7 původních stromů. Odrůda byla později zapěstována na dalších plochách, s cílem zjistit její pěstitelské vlastnosti. Zatím se jeví jako stanovištně nenáročná. V optimálních hrušňových polohách dozrává již v polovině srpna ve vyšších polohách a horších půdních podmínkách v polovině září. Plně vyžralá připomíná Wiliamsovu a je místním obyvatelstvem ochotně využívána na výrobu pálenky.

Do on-farm konzervace navrhujeme zařadit mladý, ale plodný strom v genofondové ploše Dalovice. Dále navrhujeme zařadit stromy v genofondové ploše Stráň na některé z pozic 6, 8, 10, 12, 22, 29. Stromy bude ale nutno ještě detailněji hodnotit nebo Pozici v genofondové ploše Hlupice navrhujeme zařadit, až bude možné provést kontrolu pravosti odrůdy. Dále navrhujeme doplnit odrůdu na některou z pozic v dalších genofondových plochách.

Muškatelka ze Stráně (18. 8. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Je řazena mezi středně rostoucí, tvoří vysoce kulovité, středně husté koruny s dlouhým plodným obrostem.

Plody: menší s hmotností okolo 90 - 100g, krátce kuželovitého tvaru. Šířka plodu v jeho polovině se pohybuje okolo 50 mm, výška dosahuje 60 mm. Oblast plodu bývá narušena jeho vystouplým zhranacím. Častý je výskyt asymetrických plodů, kde polovina plodu je nižší v porovnání k celkovému jeho tvaru.

Slupka: je hladká, lesklá, zeleně zbarvená, pokrývající celý plod. Ze souvislého zbarvení plodu vystupují světle skořicově zbarvené lenticely. Zráním plodu se mění jeho zbarvení na sytě žluté. Souvislá rzivost doprovází v poměrně malém rozsahu jamku kališní a stopečnou.

Stopka: dosahuje délky okolo 40 mm a v její horní části je prohnuta. Typické je její hnědé zbarvení. Okolí jamky stopečné je zvlněné a stopka ke straně stlačená.

Kalich: středně velký až velký, pootevřený, Ušty krátké lámavé křehké, snadno oddělitelné od kalichu. Obkališí výrazně zhrbolacené.

Dužnina: tuhá, pevná, krémově bílá, výrazně šťavnatá. Okolí jádřince doprovází výskyt drobných sklereidů, které v jejich malé četnosti nenarušují dojem chuti. Chuť je sladká, průměrná, dužnina zachovává barvu, nehnědne. Jádřinec je malý, cibulového tvaru u zralých plodů se snadno odděluje od dužniny.

Semena: jsou světle hnědé barvy, ne plně vyvinuta.

Celkové zhodnocení: je vhodnou odrůdou k sušení, nehnědne, vhodná je i ke konzumu. Tvarově i zbarvením slupky je nelákavá, avšak svojí šťavnatostí je po stránce chuti zajímavá.

Označení vzorku: MUŠKATELKA ZE STRÁNĚ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	55	53	50	49	61	54	52	58	60	63	55,5
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	51	50	48	46	53	50	50	56	57	59	52,0
Průměrná výška plodu (mm)	61	57	56	55	50	51	53	60	62	67	57,2
Průměrná délka stopky (mm)	45	40	47	42	40	51	56	41	50	53	46,5
Průměrná šířka stopky (mm)	2,1	2,0	2,3	2,0	1,9	2,2	2,4	2,0	2,0	1,9	2,08
Hmotnost 10 plodů (g)	101,2	84,7	95,6	86,1	88,3	115,5	92,5	97,3	106,2	112,3	97,97
Rf	14,6	13,8	11,4								13,27

Muškatelka ze Stráně (2016 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

15. Oranžová zimní

* pracovní název uměle vytvořený

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: odrůda neznámého původu
- pomologický popis: poprvé popsána v roce 2009 v rámci odborného programu ČSOP
 - v rámci realizace díla proveden morfologický popis plodů a jejich fotodokumentace dle matečného stromu
- zařazena do GRIN Czech: zřejmě ne a zcela jistě ne pod tímto názvem

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
80	BOR	80	Oranžová zimní	Bor H1-55723352	2010		plodný	Oranžová zimní	Lípa	2018	50.271280	12.940700
3813	STRAN	3	Oranžová zimní	Bor H1-55723352	2009	roubováno 2010	plodný	Oranžová zimní	Lípa	2018	50.269511	12.959651

Historie

Odrůda byla objevena v roce 2001 při mapovací akci na Karlovarsku. Pro přímý konzum není vhodná, ale dává kvalitní sušené produkty a je zajímavá jako přísada do jídel. Je zajímavá poměrně dlouhou dobou zrání a v dobrém sklepě lze uchovat do ledna. V porovnání s Koporečkou je prokazatelně pozdnější ve zrání.

Do on-farm konzervace navrhujeme jak pozici v Boru tak ve Stráni. Oba stromy již sporadicky plodí. Dále uvedený popis plodů a fotodokumentace je provedena z plodů mateřského stromu.

Oranžová zimní (27. 9. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Plody: velikost plodů bývá střední, pohybuje se od 100 do 150 g, jejich tvar je podlouhle tupě kuželovitý, v horní části stopky široký. Jejich výška se pohybuje okolo 80 mm.

Slupka: je drsná, souvislá rez pokrývá celý plod. Téměř celý plod má výrazně světlé tečkování umístěné v drobných prohlubinkách. Okolí kališní jamky i stopky je pokryto jemnou rzivostí bez lenticel.

Stopka: je středně dlouhá, často převyšuje 20 mm, je mírně prohnutá, zelenohnědě zbarvená, silná. V místech spojení s plodem slupka pokrývá spodní část stopky a vytváří drobné hrbolky. Stopečná jamka je téměř neznatelná, jinak ve spodní části je pravidelně vykroužena.

Kalich: se nachází v mělké, poměrně široké kališní jamce, je otevřený, Ušty krátké, rohovité, pravidelně rozmístěné, vztyčené.

Dužnina: je krémovitě bílá, velmi šťavnatá, tuhá, ale křehká, v okolí jádřince se vyskytují drobné sklereidy. Chuť sladká, mírně kořenitá. Semena plně vyvinuta jsou černá

Celkové zhodnocení: plody s ohledem na charakter dužniny lze řadit do zimních odrůd. Tvarově plody vyrovnané, i přes souvislou rzivost slupky, lákavé a dobře skladovatelné.

Označení vzorku: ORANŽOVÁ ZIMNÍ BOR H 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	59	63	56	72	51	56	53	51	62	66	58,9
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	31	36	34	41	42	39	32	33	36	31	35,5
Průměrná výška plodu (mm)	76	69	81	75	72	81	74	72	79	71	75,0
Průměrná délka stopky (mm)	22,1	20,1	20,5	19,1	17,2	16,3	15,2	20,1	23,5	22,2	19,63
Průměrná šířka stopky (mm)	2,3	2,1	2,0	1,9	1,8	1,9	2,1	2,4	2,3	2,2	2,1
Hmotnost 10 plodů (g)	172,6	138,1	163,2	129,6	148,1	94,7	115,2	108,6	123,1	111,3	130,45
Rf	12,5	14,3	13,5								13,43

ORANŽOVÁ ZIMNÍ (10.10. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

16. Valečská děkanka

* pracovní název uměle vytvořený

hrušeň obecná (*Pyrus communis*)

- typ genového zdroje: odrůda neznámého původu
- pomologický popis: poprvé popsána v roce 2011 v rámci odborného programu ČSOP
 - v rámci realizace díla proveden morfologický popis plodů a jejich fotodokumentace dle matečného stromu
- zařazena do GRIN Czech: zřejmě ne a zcela jistě ne pod tímto názvem

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
74	BOR	74	Valečská děkanka	Dolní Žďár 1-55793353	2007		plodný	Valečská děkanka	Lípa, Řezníček	2018	50.270970	12.940786
3830	STRAN	20	Valečská děkanka	Horní Žďár	2004		plodný	Valečská děkanka	Lípa	2018	50.269026	12.958195
3831	STRAN	21	Valečská děkanka	Horní Žďár	2004		plodný	Valečská děkanka	Lípa	2018	50.269000	12.958106

Historie

Odrůda byla objevena v roce 1998 při mapovací akci ve Valči na Karlovarsku. Tento strom ale již dnes neexistuje. Později byly objeveny ještě 3 další stromy v okolí Ostrova. Z nich dosud existuje pouze jeden. V okolí Ostrova dozrává odrůda v polovině srpna.

Popis a fotodokumentace provedeno dle plodů ze stromu v genofondové ploše Alej u Boru, nově zapěstovaného ze stromu v Horním Žďáru.

Dle dosavadních zkušeností se jedná o nenáročnou letní velmi plodnou odrůdu vhodnou pro výrobu pálenky nebo jiné zpracování.

Do on-farm konzervace navrhujeme jak pozici v Boru tak ve Stráni. Všechny stromy již plodí a byla provedena kontrola pravosti. Dále navrhujeme za účasti německých pomologů prověřit, zda se nejedná o odrůdu Saská cibulka krátce zmíněnou v českých pomologických.

Valečská děkanka (7. 8. 2018 Prof. Ing. Vojtěch Řezníček CSc.) - popis

Plody: malé, výjimečně střední, tvar tupě kuželovitý až kulovitý, pravidelný, nejširší uprostřed, výška plodu dosahuje 40 mm, šířka 60 mm, hmotnost se pohybuje okolo 50 - 65 g.

Slupka: hladká, lesklá, žlutozelené barvy, na sluneční straně se nachází jasně červené líčko s početným výskytem rzivých lenticel, jejich počet se snižuje v okolí jamky kališní.

Stopka: středně dlouhá, spíše slabší, bývá umístěna v mělké široce otevřené stopečné jamce. Barva stopky bývá hnědozelená.

Kalich: pootevřený, umístěn v mělké kališní jamce, Ušty jsou široké, stlačené nevystupují z jamky kališní. V obkاليší se tvoří drobné hrboly.

Dužnina: bílo zelená, hrubší, šťavnatá sladká, chuťově nevýrazná. Zrale plody v krátké době po sklizni hniličí. Jadřinec je malý, je však vyplněn četnými semeny.

Celkové zhodnocení: dozrává začátkem srpna. Zralé plody brzy hniličí, hodí se pro řadu konzervářenského zpracování, na sušení, výrobu povidlů apod. Nízký stupeň uplatnění nachází pro svoji velikost a barevnost jako ovoce stolní.

Označení vzorku: VALEČSKÁ DĚKANKA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	průměr
Průměrná šířka plodu 1 (mm)	52	56	50	51	49	55	51	48	50	52	51,4
Průměrná hloubka plodu 2 (mm)	50	54	49	50	51	55	50	52	53	55	51,9
Průměrná výška plodu (mm)	44	40	42	39	44	40	51	42	40	51	43,3
Průměrná délka stopky (mm)	29	31	33	32	28	26	31	30	29	33	30,2
Průměrná šířka stopky (mm)	2,5	2,1	2,1	2,3	2,2	2,3	2,2	2,1	2,3	2,1	2,22
Hmotnost 10 plodů (g)	68,9	67,7	52,4	58,8	46,6	64,5	68,2	56,9	49,8	63,2	59,7
Rf	14,6	15,3	15,9								15,27

VALEČSKÁ DĚKANKA (6.8. 2018 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

Sumarizace - hrušně

Návrhy pro zařazení do on-farm konzervace - hrušně - možno zařadit prakticky okamžitě:

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
4731	DALOVICE	46	Krvavka veliká	Stará role 255713345	2000		plodný	Krvavka veliká	Lípa	2018	50.248836	12.890519
833	HLUPICE	27	Koporečka	Děčín Libverda	2013		plodný	Koporečka	Lípa	2018	50.618715	14.217265
835	HLUPICE	29	Koporečka	Děčín Libverda	2013		plodný	Koporečka	Lípa	2018	50.618656	14.217448
3816	STRAN	6	Muškatelka ze Stráně	původní	asi 1930		plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa	2018	50.269427	12.959394
3818	STRAN	8	Muškatelka ze Stráně	původní	asi 1930		plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa	2018	50.269367	12.959221
3820	STRAN	10	Muškatelka ze Stráně	původní	asi 1930		plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa	2018	50.269318	12.959086
3822	STRAN	12	Muškatelka ze Stráně	původní	asi 1930		plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa	2018	50.269258	12.958908
3832	STRAN	22	Muškatelka ze Stráně	původní	asi 1930		plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa	2018	50.268960	12.958011
3839	STRAN	29	Muškatelka ze Stráně	původní	asi 1930		plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa, Řezníček	2018	50.268774	12.957383
4693	DALOVICE	27	Muškatelka ze Stráně	Stráň 3	2000	roubováno.2010	plodný	Muškatelka ze Stráně	Lípa	2018	50.248493	12.888301
80	BOR	80	Oranžová zimní	Bor H1-55723352	2010		plodný	Oranžová zimní	Lípa	2018	50.271280	12.940700
3813	STRAN	3	Oranžová zimní	Bor H1-55723352	2009	roubováno 2010	plodný	Oranžová zimní	Lípa	2018	50.269511	12.959651
74	BOR	74	Valečská děkanka	Dolní Žďár 1- 55793353	2007		plodný	Valečská děkanka	Lípa, Řezníček	2018	50.270970	12.940786
3830	STRAN	20	Valečská děkanka	Horní Žďár	2004		plodný	Valečská děkanka	Lípa	2018	50.269026	12.958195
3831	STRAN	21	Valečská děkanka	Horní Žďár	2004		plodný	Valečská děkanka	Lípa	2018	50.269000	12.958106

Odrůdy, pro které je nutné vyhledat jiné genofondové plochy nebo je v budoucnu umístit v rámci stávajících

Krvavka moravská
Bezjaderka Řihova

Odrůdy, pro které nebylo možné zajistit morfologický popis plodů

Krvavka moravská
Zelinka chlumecká

Po dovedení do plodnosti je možno dále zařadit tyto stromy na pozicích

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
33	BOR	33	Ananaska česká	DC 287/Nejda 1	2000	roubován 2016	mladý	netestováno		2018	50.273705	12.938672
3840	STRAN	30	Ananaska česká	DC 287/Nejda 1	2013		mladý	netestováno		2018	50.268745	12.957269
78	BOR	78	Krvavka veliká	Levín	2010		mladý	netestováno			50.271204	12.940702
810	HLUPICE	4	Krvavka veliká	Levín	2013		mladý	netestováno			50.619295	14.215961
812	HLUPICE	6	Krvavka veliká	Levín	2013		mladý	netestováno			50.619264	14.216005
853	HLUPICE	47	Kozačka bečovská	Bečov u Mostu	2015		mladý	netestováno		2018	50.617842	14.218914
855	HLUPICE	49	Kozačka bečovská	Bečov u Mostu	2015		mladý	netestováno		2018	50.617728	14.219056
19	BOR	19	Zelinka chlumecká	Chotobuz 260	2018		mladý	netestováno		2018	50.272838	12.939309
4822	HLUPICE	119	Libochovická máslovka	Chotobuz 235	2018		mladý	netestováno		2018	50.618839	14.217381
4823	HLUPICE	120	Libochovická máslovka	Chotobuz 235	2018		mladý	netestováno		2018	50.618887	14.217261
4653	HLUPICE	87	Muškatelka šedá	Břevnov 221	2017		mladý	netestováno		2018	50.616790	14.219833
4654	HLUPICE	88	Muškatelka šedá	Břevnov 221	2017		mladý	netestováno		2018	50.616879	14.219787
4824	HLUPICE	121	Jakubka česká	Lučiny 015	2018		mladý	netestováno		2018	50.618928	14.217113
4826	HLUPICE	123	Jakubka česká	Lučiny 015	2018		mladý	netestováno		2018	50.618997	14.216866
70	BOR	70	Solanka	Lubenec	2007		mladý	netestováno		2018	50.271283	12.940567
813	HLUPICE	7	Solanka	Býčkovice	2013		mladý	netestováno		2018	50.619238	14.216080
814	HLUPICE	8	Solanka	Býčkovice	2013		mladý	netestováno		2018	50.619190	14.216142
4818	HLUPICE	115	Kačenka	Záhoří H7	2018		mladý	netestováno		2018	50.618653	14.217876
4821	HLUPICE	118	Kačenka	Záhoří H7	2018		mladý	netestováno		2018	50.618791	14.217526
79	BOR	79	Koporečka	Děčín Libverda	2009	roubováno 2010	mladý	netestováno		2018	50.271241	12.940800
872	HLUPICE	66	Venuše	Bedřichův světec	2016		mladý	netestováno		2018	50.616280	14.219841
879	HLUPICE	73	Venuše	Bedřichův světec	2016		mladý	netestováno		2018	50.615743	14.219810
868	HLUPICE	62	Limetka	Milá 4	2015		mladý	netestováno		2018	50.616648	14.219772
869	HLUPICE	63	Limetka	Milá 4	2015		mladý	netestováno		2018	50.616551	14.219787
4805	HLUPICE	103	Bečovská Děkanka	3D Bečov	2018		mladý	netestováno		2018	50.618021	14.218969
4807	HLUPICE	105	Bečovská Děkanka	3D Bečov	2018		mladý	netestováno		2018	50.618144	14.218835
818	HLUPICE	12	Muškatelka ze Stráně	Dalovice 27	2013	roubováno 2016	mladý	netestováno			50.619014	14.216411

Meruňky

Dle smluvního zadání (viz příloha 1 smlouvy) se v rámci druhu meruňka obecná (*Prunus armeniaca* var. *armeniaca*) práce soustředilo na nalezení následujících odrůd:

Meruňky (GRIN Czech):

1. Znojemská
2. Bílé bláto
3. Růžová raná
4. Náchodský zázrak
5. Bredská
6. Pavlot
7. Velkopavlovická
8. Maďarská
9. Rakovského
10. Sabinovská

Meruňky (bez ECN):

11. Ananasová
12. Holubova
13. Macanda

Celkové shrnutí výsledků

V rámci realizace díla bylo zjištěno, že jediná plocha kde jsou uchovávány meruňky, je genofondová plocha Klíčov. Jedná se o velmi vhodnou lokalitu na východním okraji Prahy. Jsou zde velmi hluboké a živné půdy, lokalita je vhodně exponována k jihozápadu a genofondová plocha je situována přibližně uprostřed svahu.

Jsou zde přítomny staré meruňky vysazené v 50. letech 20. století. Tyto staré stromy jsou schopny stále přinášet plody a tak je možné postupně zjišťovat sortiment odrůd použitý pro tehdejší založení produkčního sadu.

Původní výsadba je od roku 2016 postupně doplňována mladými stromky s cílem vytvořit rozsáhlou sbírku odrůd.

1. Znojemská syn. Ananasová velká

*jedná se o odlišnou odrůdu než je dále uvedená Ananasová

meruňka obecná (*Prunus armeniaca* var. *armeniaca*)

- typ genového zdroje: náhodný semenáč starší krajová odrůda

- pomologický popis: F. Hladík a kol., 1966: str. 98

- zařazena do GRIN Czech: [42F2430496](#)

Odrůda zatím není zastoupena v genofondových plochách s evidencí vedenou ČSOP. Vzhledem k tomu že je uvedena v prioritním záchranném sortimentu pro ČR, doporučujeme její výsadbu na Klíčově eventuálně v dalších plochách.

Pomologický popis: Ing. Tomáš Nečas, Ph.D.

Plod: pravidelný kulovitě zploštělý, středně velký, rýha na plodu je hluboká na bázi, plod praská u báze.

Slupka: základní barva je žlutá, krycí barva je tmavě červená, slupka je středně plstnatá, hrbolatá.

Dužnina: je pevná, šťavnatá, nakyslá, barva dužniny je žlutá.

Pecka: je široce oválná, střední velikosti, dobře odlučitelná, semeno je sladké.

Zrání 25.7-1.8

Název odrůdy: Znojemská

	Vyrovnanost plodů	Atraktivnost vzhled	Hmotnost plodů (g)	Výška plodů (mm)	Šířka plodů (mm)	Tloušťka plodu (mm)	Tloušťka dužniny (mm)	Tvar plodu	Barva plodu základní	Barva plodu krycí	Barva dužniny	Pevnost dužniny	Chuť dužniny	Odlučitelnost	Praskání plodů	Refrakt. Sušina	Hmotnost pecky	% podíl z plodu	Výška pecky (mm)	Šířka pecky (mm)	Tloušťka pecky (mm)	Chuť jádra	Hmotnost jádra	Celkové kyseliny (%)
Ø	7	6	45.3	41.7	43.9	42.6	9.5	5	7	3	7	4	8	9	5	15.6	3.3	7.28	26.2	25.1	13.3	S	0.59	2.1

Genotyp Znojemská z kolekce ZF Lednice (T. Nečas)

2. Bílé bláto

meruňka obecná (*Prunus armeniaca* var. *armeniaca*)

- typ genového zdroje: náhodný semenáč
- pomologický popis: není k dispozici
- zařazena do GRIN Czech: [42F2430511](#)

Odrůda v roce 2018 nepřinesla žádné plody. Z tohoto důvodu nebylo možné provést její pomologický popis a fotodokumentaci. Odrůda zatím není zastoupena v genofondových plochách s evidencí vedenou ČSOP. Před výsadbou do těchto ploch doporučujeme pokračovat ve sledování vlastností této odrůdy

3. Růžová raná

- typ genového zdroje: náhodný semenáč
- pomologický popis: v české pomologické literatuře není k dispozici - proveden v rámci realizace díla
- zařazena do GRIN Czech: [42F2430268](#)

Odrůda zatím není zastoupena v genofondových plochách s evidencí vedenou ČSOP. Před výsadbou do těchto ploch doporučujeme pokračovat ve sledování vlastností této odrůdy

Pomologický popis: Ing. Tomáš Nečas, Ph.D.

Plod: pravidelný kulovitě oválný, malý, rýha na plodu je nevýrazná, nepraská.

Slupka: základní barva je oranžová, krycí barva je většinou nezřetelná, slupka je středně plstnatá.

Dužnina: je poměrně pevná, šťavnatá, vláknitá, barva dužniny je oranžová.

Pecka: je vejčitá, malá, dobře odlučitelná, semeno je hořké.

Zrání 10.-20.7.

Název odrůdy: Růžová raná																								
Ø	Vyrovnanost plodů	Atraktivnost vzhled	Hmotnost plodů (g)	Výška plodů (mm)	Šířka plodů (mm)	Tloušťka plodu (mm)	Tloušťka dužniny (mm)	Tvar plodu	Barva plodu základní	Barva plodu krycí	Barva dužniny	Pevnost dužniny	Chuť dužniny	Odlučitelnost	Praskání plodů	Refrakt. Sušina	Hmotnost pecky	% podíl z plodu	Výška pecky (mm)	Šířka pecky (mm)	Tloušťka pecky (mm)	Chuť jádra	Hmotnost jádra	Celkové kyseliny (%)
Ø	9	5	46,9	49,1	50,2	51	9,5	2	5	3	5	7	7	9	5	15,5	2,9	7,7	21,6	22,4	11,9	SH	0,45	1,8

4. Náchodský zázrak

- typ genového zdroje: náhodný semenáč
- pomologický popis: v české pomologické literatuře není k dispozici - proveden v rámci realizace díla
- zařazena do GRIN Czech: [42F2430382](#)

Odrůda zatím není zastoupena v genofondových plochách s evidencí vedenou ČSOP. Před výsadbou do těchto ploch doporučujeme pokračovat ve sledování vlastností této odrůdy

Pomologický popis: Ing. Tomáš Nečas, Ph.D.

Plod: atraktivního vzhledu, poměrně pravidelný a vyrovnaný, větší velikosti a kulovitěho tvaru bez špičky (zploštělý), brázda plodu praská slabě u báze.

Slupka: základní barva světle oranžová, krycí v podobě výrazného růžového líčka, slupka je slabě plstnatá.

Dužnina: je poměrně pevná, šťavnatá, barva dužniny je oranžová.

Pecka: je široce okrouhlá, střední velikosti, dobře odlučitelná, semeno je sladce-hořké.

Název odrůdy: Náchodský zázrak

	Vyrovnanost plodů	Atraktivnost vzhled	Hmotnost plodů (g)	Výška plodů (mm)	Šířka plodů (mm)	Plouščka plodu (mm)	Plouščka dužniny (mm)	Tvar plodu	Barva plodu základní	Barva plodu krycí	Barva dužniny	Pevnost dužniny	Chuť dužniny	Odlučitelnost	Praskání plodů	Refrakt. Sušina	Hmotnost pecky	% podíl z plodu	Výška pecky (mm)	Šířka pecky (mm)	Plouščka pecky (mm)	Chuť jádra	Hmotnost jádra	Celkové kyseliny (%)
Ø	1	5	50,5	41,4	44,8	41,5	11,2	2	5	3	7	7	5	9	5	14,4	3,3	6,5	25,9	23,1	12,1	SH	0,56	1,8

Genotyp Náchodský zázrak z kolekce ZF Lednice (T. Nečas)

5. Bredská syn. Holandská

- typ genového zdroje: náhodný semenáč - stará odrůda celoevropsky rozšířená

- pomologické popisy:

Suchý F. 1931 str. 404-405

Říha J. 1937 - IV. str. 19-20 pod syn. Holandská

Hladík F. a kol. 1966 str. 48

Blaha J., Luža J., Kalášek J. 1966: str.377-380

Kutina J. a kol. 1991 str.104-105

- zařazena do GRIN Czech: [42F2430499](https://grin.czech.cz/record/42F2430499)

Úvod

Při zpracování tohoto díla byla nalezena závažná nesrovnalost v pomologické literatuře popisující odrůdy Bredská a Holubova.

Zatím nesporné se jeví popisy uvedených odrůd v Suchý F. 1931, a Říha J. 1937. Oba autoři popisují obě odrůdy odděleně a jejich popisy jsou o to cennější, že se jedná ve skutečnosti o data z přelomu 19. a 20. století (citované výtisky jsou 2. vydání děl z let 1907a 1919.)

Velmi pravděpodobně stejné odrůdy popisuje Hladík F. a kol. 1966 neboť i zde jsou odděleně popsány jak Holubova, tak Bredská a není zmíněna žádná propojenost synonymy.

Kutina J. a kol. 1991 uvádí ve svém popisu odrůdy Bredská, že se ve skutečnosti jedná o popis odrůdy Holubova vzniklé po roce 1860 a výslovně uvádí, že se nejedná o totožnou odrůdu popisovanou v Suchý F. 1931, a Říha J. 1937. Jako důvod uvádí fakt, že zhruba v roce 1955 došlo k záměně a do oběhu byla pod názvem Bredská ve skutečnosti uváděna Holubova.

Pokud je tato informace pravdivá, vyvstávají následující otázky:

1. Jaké odrůdy se ve skutečnosti týká popis v Blaha J., Luža J., Kalášek J. 1966? (V této publikaci není popsána Holubova je zde popis pouze Bredské a v rozporu s Říha J. 1937 považuje Holandskou za samostatnou odrůdu)

2. Jaká odrůda je ve skutečnosti uchovávána pod položkou GRIN Czech: [42F2430499](https://grin.czech.cz/record/42F2430499) (vzhledem k datu pořízení 2011 je možné že se ve skutečnosti jedná o odrůdu Holubova ve smyslu popisů v Suchý F. 1931, Říha J. 1937, Hladík F. a kol. 1966)?

Situace je dále komplikovaná tím, že odrůda Holubova byla prokazatelně uváděna pod tímto názvem do oběhu ještě minimálně v roce 1975 (tedy 20 let po záměně deklarované v Kutina J. a kol. 1991). Majitelka zdrojového stromu odrůdy Holubova nám uvedla, že v tomto roce ji pod tímto názvem zakoupila v maloobchodní síti. To by poukazovalo na to, že táž odrůda byla množena pod dvěma jmény souběžně.

Odrůda zatím není zastoupena v genofondových plochách s evidencí vedenou ČSOP. Před výsadbou do těchto ploch doporučujeme objasnit výše uvedené problémy s možnou záměnou odrůd Holubova a Bredská.

Dále uvedený popis a fotodokumentace se týká plodů a stromů z kolekce ZF Lednice = položky GRIN Czech: [42F2430499](#) Bredská

Pomologický popis: Ing. Tomáš Nečas, Ph.D.

Plod: charakteristického meruňkového vzhledu, protáhle kulovitého tvaru, poměrně nepravidelný, ale velikostně vyrovnaný, dosahuje větší velikosti se špičkou na konci, brázda plodu praská silně po celé délce.

Slupka: základní barva světle oranžová, krycí chybí případně v podobě červených teček, slupka je slabě plstnatá.

Dužnina: je poměrně pevná, šťavnatá, barva dužniny je oranžová.

Pecka: je dlouze protáhlá, střední velikosti, dobře odlučitelná, semeno je sladce-hořké.

Název odrůdy: Bredská

	Vyrovnanost plodů	Atraktivnost vzhled	Hmotnost plodů (g)	Výška plodů (mm)	Šířka plodů (mm)	Tloušťka plodu (mm)	Tloušťka dužniny (mm)	Tvar plodu	Barva plodu základní	Barva plodu krycí	Barva dužniny	Pevnost dužniny	Chuť dužniny	Odlučitelnost	Praskání plodů	Refrakt. Sušina	Hmotnost pecky	% podíl z plodu	Výška pecky (mm)	Šířka pecky (mm)	Tloušťka pecky (mm)	Chuť jádra	Hmotnost jádra	Celkové kyseliny (%)
Ø	9	5	51.6	42.4	45.2	42.2	10.6	1	6	1	7	7	5	9	1	15.7	3.0	5.8	26.6	22.2	11.5	SH	0.7	1.7

Odrůda vedená jako Bredská z kolekce ZF Lednice (T. Nečas)

6. Paviot

- typ genového zdroje: náhodný semenáč
- pomologický popis: Blaha J., Luža J., Kalášek J. 1966: str. 375-377
- zařazena do GRIN Czech: [42F2430103](#)

U správce je připraveno 3 ks sazenic k výsadbě v genofondové ploše Klíčov na jaře 2019. Odrůda byla namnožena z materiálu předaného z kolekce ZF Lednice

Pomologický popis: Ing. Tomáš Nečas, Ph.D.

Plod: pravidelný, kulovitě oválný, rýha na plodu je hluboká, plod praská.

Slupka: základní barva je žlutě oranžová, krycí barva je ve formě lesklého červeného líčka, slupka je středně plstnatá.

Dužnina: je poměrně pevná, šťavnatá, nevláknitá, barva dužniny je oranžově žlutá.

Pecka: je vejčitá, střední velikosti, dobře odlučitelná, semeno je hořké, často se vyskytuje dvousemenost.

Název odrůdy: Paviot

	Vyrovnanost plodů	Atraktivnost vzhled	Hmotnost plodů (g)	Výška plodů (mm)	Šířka plodů (mm)	Tloušťka plodu (mm)	Tloušťka dužniny (mm)	Tvar plodu	Barva plodu základní	Barva plodu krycí	Barva dužniny	Pevnost dužniny	Chuť dužniny	Odlučitelnost	Praskání plodů	Refrakt. Sušina	Hmotnost pecky	% podíl z plodu	Výška pecky (mm)	Šířka pecky (mm)	Tloušťka pecky (mm)	Chuť jádra	Hmotnost jádra	Celkové kyseliny (%)
Ø	9	8	45.8	50.1	48.9	48	11.3	2	5	4	6	7	7	9	5	15.4	4.0	8.73	28.1	23.4	15.7	H	0.66	1.6

Odrůda Paviot z kolekce ZF Lednice (T. Nečas)

7. Velkopavlovická

meruňka obecná (*Prunus armeniaca* var. *armeniaca*)

- typ genového zdroje: náhodný semenáč

- pomologický popis:

Blaha J., Luža J., Kalášek J. 1966: str. 373-375

Kutina J. a kol. 1991 118-119

- zařazena do GRIN Czech: [42F2430073](#) Velkopavlovická LE-12/2

V genofondové ploše Klíčov je v současné době cca 30 pozic pravděpodobně obsazených odrůdou Velkopavlovická. Vzhledem k obtížnosti determinace této odrůdy navrhuje potvrzení výroků pomologů učiněných na základě morfologie plodů a habitů stromů, provedením genetické laboratorní analýzy se srovnáním s profily DNA odrůdy Velkopavlovické z genové kolekce ZF Lednice. Následně bude nutno rozhodnout, zda do on-farm konzervace budou zařazeny původní stromy nebo dojde k jejich přemnožení a nové výsadbě.

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
21	KLIC_02	1	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114033	14.521467
22	KLIC_02	2	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114058	14.521333
23	KLIC_02	3	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114066	14.521150
24	KLIC_02	4	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114100	14.521034
25	KLIC_02	5	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114155	14.521033
28	KLIC_02	8	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114317	14.520358
33	KLIC_02	13	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114460	14.519666
34	KLIC_02	14	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114541	14.519557
35	KLIC_02	15	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114433	14.519322
37	KLIC_02	17	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114521	14.519700
38	KLIC_02	18	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114452	14.520128
46	KLIC_02	26	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114357	14.521352
48	KLIC_02	28	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114212	14.521390
49	KLIC_02	29	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114116	14.521412
50	KLIC_02	30	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2017	50.114156	14.521341
71	KLIC_02	34	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114526	14.519312
75	KLIC_02	38	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114326	14.520802
77	KLIC_02	40	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114674	14.519703
78	KLIC_02	41	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114655	14.520431
79	KLIC_02	42	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114565	14.520735
81	KLIC_02	44	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114656	14.520846
84	KLIC_02	47	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114135	14.519272
85	KLIC_02	48	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114219	14.519272
86	KLIC_02	49	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114179	14.519122
87	KLIC_02	50	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114159	14.518978
88	KLIC_02	51	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114166	14.518944
89	KLIC_02	52	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114187	14.518971
90	KLIC_02	53	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114274	14.518718
91	KLIC_02	54	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114320	14.518598
96	KLIC_02	59	Velkopavlovická		asi 1955	pozdnější VP	plodný	Velkopavlovická	David Beneš	2018	50.114251	14.519556

Klíčov 30 (13.7. 2017 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

8. Maďarská

*jedná se o odlišnou odrůdu než je Maďarská nejlepší

meruňka obecná (*Prunus armeniaca* var. *armeniaca*)

- typ genového zdroje: náhodný semenáč

- pomologický popis:

Blaha J., Luža J., Kalášek J. 1966: str. 380-383 - odrůda Maďarská

Blaha J., Luža J., Kalášek J. 1966: str. 397-399 - odrůda Maďarská nejlepší

Kutina J. a kol. 1991 str.108-109 - uvádí Maďarskou nejlepší jako synonymum pro Maďarskou

- zařazena do GRIN Czech: [42F2430126](#) Madarska Nejlepsi Klón C 235

- položka pro Maďarskou nebyla ve veřejné části databáze nalezena

Úvod

Blaha J., Luža J., Kalášek J. 1966 výslovně odkazuje na to, že Maďarská nejlepší je odlišnou odrůdou od Maďarské. V obrazové části potom dokumentuje řadu morfologických rozdílů i odlišností v pěstitelských vlastnostech. (Např. odlišný tvar pecky s 6 prohlubněmi u Maďarské). Kutina a spol. 1991 očividně považuje oba názvy za synonyma stejné odrůdy. Vyobrazené plody připomínají spíše to co Blaha J., Luža J., Kalášek J. 1966 označují jako Maďarskou nejlepší.

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
3	KLIC_02	16_003	Maďarská	GF kolekce Lednice	2016		mladý	netestováno		2018	50.114142	14.520751

Do on-farm konzervace zatím nenavrhujeme žádnou pozici na Klíčově. Považujeme za důležité upozornit na nutnost vyřešení otázky jaká odrůda je uchovávána v položce GRIN a zjištění jaká odrůda je Blaha J., Luža J., Kalášek J. 1966 popsána jako Maďarská.

Na ploše je ještě celkem 7 původních stromů, kde byla vyslovena domněnka, že se může jednat i o tuto odrůdu. Vzhledem k velmi obtížné morfologické odlišitelnosti Maďarské od řady dalších odrůd, doporučujeme tyto stromy dále testovat na zjištění odrůdy.

Jedná se o tyto pozice:

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
30	KLIC_02	10	Maďarská	původní	asi 1955	ranější	plodný	VP vyloučena kvůli brzké zralosti	Tomáš Nečas	2017	50.114142	14.520751
36	KLIC_02	16	Maďarská	původní	asi 1955	ranější	plodný	VP vyloučena kvůli brzké zralosti	Tomáš Nečas	2017	50.114405	14.520042
39	KLIC_02	19	Maďarská	původní	asi 1955	ranější	plodný	VP vyloučena kvůli brzké zralosti	Tomáš Nečas	2017	50.114517	14.519109
40	KLIC_02	20	Maďarská	původní	asi 1955	ranější	plodný	VP vyloučena kvůli brzké zralosti	Tomáš Nečas	2017	50.114448	14.520320
51	KLIC_02	31	Maďarská	původní	asi 1955	ranější	plodný	VP vyloučena kvůli brzké zralosti	Tomáš Nečas	2017	50.114423	14.520417
52	KLIC_02	32	Maďarská	původní	asi 1955	ranější	plodný	VP vyloučena kvůli brzké zralosti	Tomáš Nečas	2017	50.114503	14.519983
73	KLIC_02	36	Maďarská	původní	asi 1955	ranější	plodný	VP vyloučena kvůli brzké zralosti	Tomáš Nečas	2017	50.114466	14.519814

Dále uvedený popis se týká položky GRIN Czech: [42F2430126](#) Madarska Nejlepsi Klon C 235.

Pomologický popis: Ing. Tomáš Nečas, Ph.D.

Plod: nepravidelný kulovitě oválný, větší velikosti, rýha na plodu je nezřetelná, plod praská u báze.

Slupka: základní barva je sytě oranžová, s nevýrazným načervenalým líčkem, slupka je středně plstnatá, hladká.

Dužnina: je středně pevná, šťavnatá, barva dužniny je sytě oranžová.

Pecka: je oválná, střední velikosti, dobře odlučitelná, semeno je sladké.

Zrání 10-20.7

U odrůdy: MAĎARSKÁ (Klíčov 31)

Vyrovnanost plodů	Atraktivnost vzhled	Hmotnost plodů (g)	Výška plodů (mm)	Šířka plodů (mm)	Tloušťka plodu (mm)	Tloušťka dužniny (mm)	Tvar plodu	Barva plodu základní	Barva plodu krycí	Barva dužniny	Pevnost dužniny	Chuť dužniny	Odlučitelnost	Praskání plodů	Refrakt. Sušina	Hmotnost pecky	% podíl z plodu	Výška pecky (mm)	Šířka pecky (mm)	Tloušťka pecky (mm)	Chuť jádra	Hmotnost jádra	Celkové kyseliny (%)
5	5	51.14	42.8	45.2	44.7	11.7	5	7	5	5	6	5	8	6	15.3	2.78	5.5	26	21.3	11.4	S	0.65	2.03

Odrůda Maďarská s kolekcí ZF Lednice (T. Nečas)

Klíčov 31 (13.7. 2017 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

9. Rakovského

meruňka obecná (*Prunus armeniaca* var. *armeniaca*)

- typ genového zdroje: náhodný semenáč

- pomologický popis: Blaha J., Luža J., Kalášek J. 1966: str. 384-387

- zařazena do GRIN Czech: [42F2430512](https://grin.czech.cz/record/42F2430512)

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
27	KLIC_02	7	neznámá odrůda	původní	asi 1955	metlovitá	plodný	Ambrozia/Rakovského	Beneš/Nečas	2018	50.114185	14.520567

Odrůda není spolehlivě doložena v genofundové ploše. Výroky pomologů byly sporné a navrhuje dále pokračovat v testaci odrůdy.

Pomologický popis: Ing. Tomáš Nečas, Ph.D.

Plod: poměrně netradičního vzhledu, protáhle srdcovitého tvaru, často nepravidelný, při přeplození často velmi malý, rýha na plodu je hluboká po celé délce, ale nepraská.

Slupka: základní barva sítě oranžová, krycí barva je karmínově červená, slupka je hladká.

Dužnina: je poměrně pevná, šťavnatá, vláknitá, barva dužniny je oranžová.

Pecka: je protáhlá, střední velikosti, dobře odlučitelná, semeno je sladké.

zrání 20.-25.7

Název odrůdy: Rakovského

	Vyrovnanost plodů	Atraktivnost vzhled	Hmotnost plodů (g)	Výška plodů (mm)	Šířka plodů (mm)	Tloušťka plodu (mm)	Tloušťka dužniny (mm)	Tvar plodu	Barva plodu základní	Barva plodu krycí	Barva dužniny	Pevnost dužniny	Chuť dužniny	Odlučitelnost	Praskání plodů	Refrakt. Sušina	Hmotnost pecky	% podíl z plodu	Výška pecky (mm)	Šířka pecky (mm)	Tloušťka pecky (mm)	Chuť jádra	Hmotnost jádra	Celkové kyseliny (%)
Ø	1	7	39.6	45.5	41.2	43.5	9.8	4	6	5	6	5	5	9	5	15	3.5	8.83	23.1	20.1	11.5	5	0.61	1.9

Odrůda Rakovského z kolekce ZF Lednice (T. Nečas)

Klíčov 7 (4.7. 2017 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

10. Sabinovská

meruňka obecná (*Prunus armeniaca* var. *armeniaca*)

- typ genového zdroje: náhodný semenáč

- pomologický popis: Blaha J., Luža J., Kalášek J. 1966: str. 382-384

- zařazena do GRIN Czech: [42F2430106](#) = **Sabinovska LE-220**

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
19	KLIC_02	16_019	Sabinovská	GF kolekce Lednice	2016		mladý	netestováno		2018	50.114248	14.520527
20	KLIC_02	16_020	Sabinovská	GF kolekce Lednice	2016		mladý	netestováno		2018	50.114227	14.520626

Do on-farm konzervace navrhujeme obě pozice na Klíčově po provedení kontroly pravosti.

Pomologický popis: Ing. Tomáš Nečas, Ph.D.

Plod: tradičního vzhledu připomínající odrůdu Velkopavlovická, zploštěle srdcovitého tvaru, často nepravidelný, rýha na plodu je mělká, nepraská.

Slupka: základní barva je žlutě oranžová, krycí barva je ve formě jemně červeného líčka, slupka je středně plstnatá.

Dužnina: je poměrně pevná, šťavnatá, nevláknitá, barva dužniny je oranžová.

Pecka: je oválná, střední velikosti, dobře odlučitelná, semeno je sladké.

Zrání 20-25.7

Název odrůdy: Sabinovská

	Vyrovnanost plodů	Atraktivnost vzhled	Hmotnost plodů (g)	Výška plodů (mm)	Šířka plodů (mm)	tloušťka plodu (mm)	tloušťka dužniny (mm)	Tvar plodu	Barva plodu základní	Barva plodu krycí	Barva dužniny	Pevnost dužniny	Chuť dužniny	Odlučitelnost	Praskání plodů	Refrakt. Sušina	Hmotnost pecky	% podíl z plodu	Výška pecky (mm)	Šířka pecky (mm)	tloušťka pecky (mm)	Chuť jádra	Hmotnost jádra	Celkové kyseliny (%)
Ø	1	5	46.3	42.3	40.9	41.5	10.1	2	6	4	7	7	5	9	1	16.4	3.3	7.1	24.3	22.1	13.4	S	0.65	1.6

Odrůda Sabinovská z kolekce ZF Lednice (T. Nečas)

11. Ananasová

meruňka obecná (*Prunus armeniaca* var. *armeniaca*)

- typ genového zdroje: náhodný semenáč známý ve Francii již v roce 1794
- pomologický popis: Říha J. 1937 - IV. str. 43-44
- zařazena do GRIN Czech: ne

objekt	vrstva	POZICE	Odrůda	ZDROJ	ROK	POZNÁMKA	STAV	VYROK	POMOLOG	ROK	WGS84-N	WGS-84-E
41	KLIC_02	21	Ananasová	původní	asi 1955	žlutá	plodný	Ananasová	David Beneš	2018	50.114502	14.520514
42	KLIC_02	22	Ananasová	původní	asi 1955	žlutá	plodný	Ananasová	David Beneš	2018	50.114538	14.520351
44	KLIC_02	24	Ananasová	původní	asi 1955	žlutá	plodný	Ananasová	David Beneš	2018	50.114417	14.520857
76	KLIC_02	39	Ananasová	původní	asi 1955	žlutá	plodný	Ananasová	David Beneš	2018	50.114593	14.520243
82	KLIC_02	45	Ananasová	původní	asi 1955	žlutá	plodný	Ananasová	David Beneš	2018	50.114839	14.520228

Do on-farm konzervace zatím nenavrhujeme žádnou z těchto pozic. Hlavním důvodem je, že při kontrole pravosti nebyly výroky obou pomologů shodné. Odrůda Ananasová je velmi obtížná na identifikaci a je zřejmě nutné v ověření pravosti tohoto materiálu dále pokračovat.

V rámci zhotovení díla bylo provedeno srovnání genotypu vedeného jako odrůda Ananasová ve sbírkách ZF Lednice s plody dodanými ze stromu na pozici Klíčův 22. Srovnávací analýza se přiklonila k názoru, že se jedná o rozdílné genotypy

U správce je připraveno 3 ks sazenic k výsadbě v genofondové ploše Klíčův na jaře 2019. Jsou to stromky ze zdroje Lys 5, který byl nalezen v rámci mapovací akce v Praze a u kterého bylo vysloveno podezření na Ananasovou. I v tomto případě je stále k dispozici matečný strom vysazený zřejmě v roce 1935. I zde navrhujeme další sledování plodů s cílem ověřit pravost odrůdy.

Dosud provedli kontrolu pravosti Ing. David Beneš a Ing. Tomáš Nečas, Ph.D. oba s nejednoznačným výrokem.

Několik stromků ze zdroje Lys 5 bylo předáno též majiteli a odrůda bude uchováována i u něj.

Pokud kontrola pravosti prokáže, že se jedná o odrůdu Ananasová ve smyslu popisu in Říha J. 1937 -IV., navrhujeme zařadit tuto odrůdu do genofondových kolekcí NP GZR jako tradiční odrůdu.

O tuto odrůdu je stále velký zájem mezi veřejností.

Ananasová – srovnávací genotyp ze sbírek ZF Lednice

Pomologický popis: Ing. Tomáš Nečas, Ph.D.

Plod: poměrně atraktivní, vyrovnané plody střední velikosti a kulovitěho tvaru bez špičky, brázda plodu praská po celé délce.

Slupka: základní barva sytě oranžová, krycí v podobě karmínově červeného líčka, slupka je slabě plstnatá.

Dužnina: je středně pevná, šťavnatá, barva dužniny je světle oranžová.

Pecka: je okrouhlá, střední velikosti, dobře odlučitelná, semeno je sladce-hořké až hořké.

Název odrůdy: ANANASOVÁ (Klíčov 22)

Ø	Vyrovnanost plodů	Atraktivnost vzhled	Hmotnost plodů (g)	Výška plodů (mm)	Šířka plodů (mm)	Tloušťka plodu (mm)	Tloušťka dužniny (mm)	Tvar plodu	Barva plodu základní	Barva plodu krycí	Barva dužniny	Pevnost dužniny	Chuť dužniny	Odlučitelnost	Praskání plodů	Refrakt. Sušina	Hmotnost pecky	% podíl z plodu	Výška pecky (mm)	Šířka pecky (mm)	Tloušťka pecky (mm)	Chuť jádra	Hmotnost jádra	Celkové kyseliny (%)
Ø	9	9	51,24	42,5	43,9	42,5	10	2	7	6	6	6	8	8	9	16,15	2,61	5,08	28,9	22,1	10,8	SH	0,67	1,53

Srovnávací genotyp označovaný jako Ananasová z kolekce ZF Lednice (T. Nečas)

Lysolaje 5 (13.7. 2017 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

Klíčov 22 (4.7. 2017 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

12. Holubova

meruňka obecná (*Prunus armeniaca* var. *armeniaca*)

- typ genového zdroje: náhodný semenáč - vypěstován v roce 1870 v Čechách

- pomologický popis:

Suchý F. 1931 str. 401-403 pod synonymem Cukrová Holubova

Říha J. 1937 - IV.: 27-28

- zařazena do GRIN Czech: ne

U správce je připraveno 5 ks sazenic k výsadbě v genofondové ploše Klíčov na jaře 2019.

Historie

Odrůda byla objevena v roce 2017 při mapovací akci v Praze. Kontrolu pravosti provedli Ing. David Beneš a Ing. Tomáš Nečas, Ph.D. se shodným výrokem.

Tento strom je jediný známý zdroj rozmnožovacího materiálu.

Několik stromků bylo předáno též majiteli a odrůda bude uchovávána i u něj.

Do on-farm konzervace navrhujeme všechny pozice na Klíčově, až bude provedena kontrola pravosti.

Dále navrhujeme zařadit tuto odrůdu do genofondových kolekcí NP GZR jako tradiční českou odrůdu.

Vzhledem k výše uvedeným problémům přikládáme fotodokumentaci plodů ze stromu zachyceného v Praze během mapovací akce v roce 2017.

Pomologický popis: Ing. Tomáš Nečas, Ph.D.

Plod: průměrného vzhledu vysoce nevyrovnaný, větší velikosti a elipsovitého tvaru s krátkou špičkou, brázda plodu praská u báze.

Slupka: základní barva světle oranžová, krycí v podobě rozmytého růžového líčka, slupka je slabě plstnatá.

Dužnina: je středně pevná, vláknitá, šťavnatá, barva dužniny je žluto-oranžová.

Pecka: je široce okrouhlá, střední velikosti, dobře odlučitelná, semeno je sladké.

Název odrůdy: Holubova

	Vyrovnanost plodů	Atraktivnost vzhled	Hmotnost plodů (g)	Výška plodů (mm)	Šířka plodů (mm)	Tloušťka plodu (mm)	Tloušťka dužniny (mm)	Tvar plodu	Barva plodu základní	Barva plodu krycí	Barva dužniny	Pevnost dužniny	Chuť dužniny	Odlučitelnost	Praskání plodů	Refrakt. Sušina	Hmotnost pecky	% podíl z plodu	Výška pecky (mm)	Šířka pecky (mm)	Tloušťka pecky (mm)	Chuť jádra	Hmotnost jádra	Celkové kyseliny (%)
Ø	1	5	61.1	56.1	54.6	55.4	10.9	3	06.1	4	6	5	6	9	9	14.6	4.0	6.5	28.2	24.2	15.6	S	0.54	1.9

HOLUBOVA (4.7. 2017 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

13. Macanda

* pracovní název uměle vytvořený

meruňka obecná (*Prunus armeniaca* var. *armeniaca*)

- typ genového zdroje: odrůda neznámého původu
- pomologický popis: - v rámci realizace díla provedena fotodokumentace dle matečného stromu
- zařazena do GRIN Czech: zřejmě ne a zcela jistě ne pod tímto názvem

U správce je připraveno 5 ks sazenic k výsadbě v genofondové ploše Klíčov na jaře 2019. Několik stromků bylo předáno též majiteli a odrůda bude uchovávána i u něj.

Historie

Odrůda byla objevena v roce 2017 při mapovací akci v okolí Slavkova u Brna. Tento strom je jediný známý zdroj rozmnožovacího materiálu. Popis a fotodokumentace provedeno dle plodů ze stromu v Práci. Odrůda zaujala velkými plody, úrodností a dlouhověkostí. Velmi charakteristickým znakem je lámavost a samovolný rozpad pecek. Tradičně je používána pro přímý konzum a pro přípravu kvasu. Navrhujeme pokračovat ve sledování odrůdy a v pokusech ztotožnit ji s nějakou známou odrůdou.

Pomologický popis: Ing. Tomáš Nečas, Ph.D.

Plod: průměrný vzhled vysoce nevyrovnaný, větší velikosti a kulovitého až vejčitého tvaru s krátkou špičkou, brázda plodu praská u báze.

Slupka: základní barva světle oranžová, krycí v podobě rozmytého růžového líčka, slupka je slabě plstnatá.

Dužnina: je měkká, málo pevná, šťavnatá, barva dužniny je světle oranžová.

Pecka: je podlouhle okrouhlá, větší velikosti, dobře odlučitelná, semeno je sladké.

Název odrůdy: MACANDA

	Vyrovnanost plodů	Atraktivnost vzhled	Hmotnost plodů (g)	Výška plodů (mm)	Šířka plodů (mm)	Tloušťka plodu (mm)	Tloušťka dužniny (mm)	Tvar plodu	Barva plodu základní	Barva plodu krycí	Barva dužniny	Pevnost dužniny	Chuť dužniny	Odlučitelnost	Praskání plodů	Refrakt. Sušina	Hmotnost pecky	% podíl z plodu	Výška pecky (mm)	Šířka pecky (mm)	Tloušťka pecky (mm)	Chuť jádra	Hmotnost jádra	Celkové kyseliny (%)
Ø	3	5	65,74	48,9	48,4	46,3	13,7	4	3	7	4	7	6	3	8	13,85	3,46	5,29	32,5	26	10,9	S	0,63	2,04

Genotyp označovaný jako Macanda (T. Nečas)

MACANDA (13.7. 2017 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

Oskeruše

Dle smluvního zadání (viz příloha 1 smlouvy) se v rámci druhu jeřáb oskeruše (*Sorbus domestica*) práce soustředilo na analýzu následujících semenáčů:

1. Radobýl
2. Nezly
3. Vendula

jeřáb oskeruše (*Sorbus domestica*)

- typ genového zdroje: vše náhodné semenáče (nejsou doklady o záměrném šlechtění druhu v daném území a na žádném stromě nejsou patrné známky štěpování)
- zařazena do GRIN Czech: jeřáb oskeruše nemá žádnou položku zavedenou v databázi

Historie

V letech 2002-2010 bylo ve spolupráci se správou CHKO České středohoří nalezeno a zaneseno do map více než 200 stromů v Lounském i Verneřické středohoří. Semenáče Radobýl, Nezly a Vendula se ve srovnání s ostatními semenáči v rámci Českého středohoří vyznačují výrazně většími plody. Již při organoleptickém hodnocení je patrný nižší podíl tříslovin v plodech a dobré chuťové vlastnosti zvláště po zhnílení plodů.

V letech 2010-2018 byly pravidelně odebírány plody a nebylo pozorováno napadení strupovitostí.

Všechny tři typy jako poměrně výrazně odlišné z hlediska ranosti. Nejranější je typ Vendula dozrávající cca o 1-2 týdny dříve než Radobýl. Nejpozdnější je typ Nezly, který je týden pozdnější než Radobýl. Zatím není možné říci, zda je to způsobeno stanovištěm, neboť společné výsadby dosud nedospěly do plodnosti.

Celkové shrnutí výsledků

V rámci realizace díla byl proveden morfologický popis plodů pro Radobýl a Nezly. U oskeruše Vendula nebyl k dispozici dostatečný počet plodů jak pro popis, tak pro fotodokumentaci.

Pro souměřitelnost zralosti a vzhledu plodů v rámci jednoho ročníku byla použita fotodokumentace dle matečného stromu z 10.9.2016.

V rámci vybraného souboru genofondových ploch byla nalezena pouze jedna pozice obsazená jeřábem oskeruší a to v genofondové ploše Krňovice. Zde je vysazena oskeruše zakoupení v neznámé moravské školce - neroubovaný semenáč.

V síti genofondových ploch, metodicky vedených ČSOP, jsou uvedené oskeruše uchovávány pouze v Děčíně. Jednotlivé přeroubované stromy jsou dále umístěny na farmě soukromé osoby v Horních Nezlech.

Na jaře 2018 byl předán roubový materiál Zhotoviteli díla k namnožení s perspektivou zařazení do nově budované kolekce jeřábu oskeruše.

Doporučujeme zavést tyto tři semenáče do dalších ekologicky vhodných genofondových ploch a dále se věnovat jejich sledování a hodnocení.

1. Radobýl

Souhrn morfologických znaků (20.9. 2018 Ing. Samuel Magnús)

Radobýl	Číslo plodu	* Tvar plodu	Výška plodu (mm)	Šířka plodu (mm)	Váha plodu (g)	<i>Venturia inaequalis</i> - Plodech	Délka stopky (mm)	Šířka stopky (mm)	Velikost kalichu (mm)	Hloubka kalichu (mm)	Výška kalichu (mm)	Hloubka stopkové jamky (mm)	Penetrometrie hniličky (kg)	Počet semen v plodu (ks)	Šířka semen (mm)	Délka semen (mm)	Hloubka semen (mm)	Hmotnost 10 semen (g)	Cukernatost plodu Normalizovaného moštoměru (°NM)
Radobýl	1	2	27,66	26,2	11,04	9	1,51	1,54	5,35	0,42		0,61	0,02	2	5,81	7,01	2,47	0,4	22
Radobýl	2	2	29,15	28,03	13,14	9	1,81	1,82	6,13	0,38		0,51	0,08	2	5,22	7,03	2,51		20,75
Radobýl	3	2	27,44	27,25	12,63	9	2,72	1,2	5,21	0,78		0,78	0,02	1	5,28	7,09	2,39		20
Radobýl	4	2	24,71	25,81	10,36	9	3,46	1,58	4,83	0,43		0	0,21	1	5,23	6,24	2,6		23
Radobýl	5	2	25,87	25,95	10,68	9	1,01	1,68	5,36	0,59		0,26	0,03	1	5,56	7,3	2,66		20,75
Radobýl	6	2	26,71	30,6	15,18	9	3,44	1,71	5,19	2,02		0,53	0,35	2	4,2	7,36	2,58		20,5
Radobýl	7	2	24,53	25,08	9,15	9	0,91	1,51	4,22	0,81		0,19	0,25	2	5,07	6,69	2,49		20,5
Radobýl	8	2	25,26	25,81	10,04	9	2,96	2,16	3,98	0		0,52	0,03	1	5,34	6,61	2,07		21
Radobýl	9	2	23,76	26,55	10,4	9	0	2,02	4,47	0,24		0,97	0,05	1	5,33	6,6	2,02		19,25
Radobýl	10	2	24,06	26,97	11,66	9	2,72	1,54	4,78	1,42		6,61	0,2	1	5,53	7,9	1,95		20
Průměr		2	25,92	26,83	11,43	9	2,05	1,68	4,95	0,71	nehodnoceno	1,1	0,12	1,4	5,26	6,98	2,37		20,775

* Tvar plodu: 2 = kulovitý (Červeňáková J. 2006)

Radobýl (10.9. 2016 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

2. Nezly

Souhrn morfologických znaků (20.9. 2018 Ing. Samuel Magnús)

Nezly	Číslo plodu	*Tvar plodu	Výška plodu (mm)	Šířka plodu (mm)	Váha plodu (g)	<i>Venturia inaequalis</i> - Plodech	Délka stopky (mm)	Šířka stopky (mm)	Velikost kalichu (mm)	Hloubka kalichu (mm)	Výška kalichu (mm)	Hloubka stopkové jamky (mm)	Penetrometrie hniličky (kg)	Počet semen v plodu (ks)	Šířka semen (mm)	Délka semen (mm)	Hloubka semen (mm)	Hmotnost 10 semen (g)	Cukernatost plodu Normalizovaného moštoměru (°NIM)
Nezly	1	3	31,05	31,52	20,86	9	5,54	1,47	6,63	1,66		0,88	0,26	1	6,05	6,94	2,59	0,46	20,25
Nezly	2	3	29,46	29,69	15,85	9	7,14	1,37	4,82	1,42		0,79	0,07	1	5,87	6,59	2,53		20
Nezly	3	3	27,63	30,22	15,61	9	1,42	1,79	3,93	1,34		0,7	0,36	1	5,27	6,9	2,85		19
Nezly	4	3	27,19	28,42	15	9	2,05	1,68	4,67	1,04		1,17	0,09	1	5,47	6,38	2,74		21,25
Nezly	5	3	28,83	29,1	15,18	9	4,95	1,36	3,82	1,05		0,35	0,03	1	5,62	6,24	2,89		20
Nezly	6	3	29,23	29,02	16,02	9	0,23	1,75	3,62	1,09		1,75	0,06	1	5,84	6,37	2,76		18,5
Nezly	7	3	26,23	29,6	14,78	9	1,59	1,61	3,92	1,45		0,81	0,04	1	5,68	6,42	2,83		19,75
Nezly	8	3	30,05	29,54	14,24	9	0,64	2,17	6,68	1,03		0,77	0,15	1	5,83	6,83	2,71		19,75
Nezly	9	3	29,1	28,55	13,24	9	4,26	1,44	5,16	0,84		0,65	0,04	1	5,57	7,01	2,36		18,75
Nezly	10	3	26,35	29,54	14,89	9	0,93	1,92	5,76	0,4		0,58	0,06	1	5,1	6,64	2,76		19,5
Průměr		3	28,51	29,52	15,57	9	2,88	1,66	4,9	1,13	nehodnoceno	0,85	0,12	1	5,63	6,63	2,7		19,675

* Tvar plodu:3 - opakvejčitý (Červeňáková J. 2006)

Nezly (10.9. 2016 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

3. Vendula

U oskeruše Vendula nebyl k dispozici dostatečný počet plodů jak pro popis, tak pro fotodokumentaci. Pro účely zhotovení díla je dále uvedena pořízená v roce 2016 sejně jako u ostatních genotypů - semenáčů.

I u tohoto genotypu doporučujeme další sledování, neboť místní obyvatelé je j cení stejně vysoko jako oba předchozí genotypy. Zajímavé bude sledování ranosti, neboť zatím se jeví o 3 týdny ranější než genotyp Nezly.

Vendula (10.9. 2016 Ing. Martin Lípa) - fotodokumentace

Seznam citovaných zdrojů

Blaha J., Luža J., Kalášek J. 1966: Broskvoně, meruňky, mandloně. Academia 465

Červeňáková J. 2006 Biologická charakteristika a hospodárske využitie rozšírených genotypov jarabiny oskorušovej (*Sorbus domestica* L.) na Slovensku. Nitra. Dizertačná práca. SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE.

Dvořák A., Vondráček J., Kohout K., Blažek J. 1976: Jablka. Academia Praha 588

Hladík F. a kol. 1966 Malá pomologie IV. - Meruňky, broskve, mandle, ořechy vlašské a lískové. Státní zemědělské nakladatelství. 321

Kamenický K. 1924: ČESKÉ OVOCE VI. Jablka II. 1. vydání. Nakladatelství Československé grafické unie a.s. 248

Koch V., Blatný C. jun., Blaha J., Kalášek J. 1967: Hrušky. Academia Praha 588

Kutina J. a kol. 1991 Pomologický atlas 1 - peckoviny a drobné ovoce. Zemědělské nakladatelství Brázda. 415. ISBN 80-209-0089-6

Kutina J. a kol. 1992: Pomologický atlas 2 - jádroviny. Zemědělské nakladatelství Brázda. 429

Říha J. 1937: ČESKÉ OVOCE I. Hrušky. 2. nezměněné vydání. Nakladatelství Československé grafické unie a.s. 257

Říha J. 1937: ČESKÉ OVOCE III. Jablka. 2. nezměněné vydání. Nakladatelství Československé grafické unie a.s. 248

Říha J. 1937: ČESKÉ OVOCE IV. MERUŇKY, BROSKVE, SRSTKY, RYBÍZ, MALINY A OSTRUŽINY. 2. nezměněné vydání. Nakladatelství Československé grafické unie a.s. 248

Suchý F. 1931: Moravské ovoce pojednání o ovocných odrůdách. 2. doplněné vydání. Český odbor zemědělské rady Moravské. 616

Vaněk J. 1940: Lidová pomologie VII. Druhá stovka jablek - novinky. Nakladatelství zahradnické literatury Chrudim. 128

Vaněk J. 1947: Lidová pomologie X. Třetí stovka jablek: Mičuriny a jiné

<https://grinczech.vurv.cz/gringlobal/search.aspx> - názvosloví druhů a údaje o přítomnosti odrůd